

Ministeriet for Flygtninge
Indvandrere og Integration

Udvalget for Udlændinge- og
Integrationspolitik
UUI alm. del - Bilag 109
Offentligt

Folketingets Udvalg for
Udlændinge- og Integrationspolitik
Folketinget
Christiansborg
1240 København K

06 MRS, 2006

Dato:
Kontor: Økonomi og Analyse
J.nr.:

Til orientering fremsendes undersøgelsen "Hjælp i særlige tilfælde", som Ankestyrelsen netop har offentliggjort.

Med venlig hilsen

Rikke Hvilshøj

Ankestyrelsens praksisundersøgelser

Hjælp i særlige tilfælde

Lov om integration af udlændinge i Danmark
Lov om aktiv socialpolitik
2006

Ankestyrelsen

Ankestyrelsens praksisundersøgelser

Hjælp i særlige tilfælde

Lov om integration af udlændinge i Danmark

Lov om aktiv socialpolitik

2006

Ankestyrelsen

Titel Hjælp i særlige tilfælde. Lov om integration af udlændinge i Danmark. Lov om aktiv socialpolitik
Udgiver Ankestyrelsen, februar 2006
ISBN nr 87-7811-468-3
Designkoncept Kontrapunkt as
Layout og tryk Schultz Grafisk
Bestilling Ankestyrelsen
Amaliegade 25, Postboks 9080, 1022 København K
Telefon 33 41 12 00, Telefax 33 41 14 00, e-post: ast@ast.dk
Hjemmeside www.ast.dk

*Denne publikation kan frit citeres med tydelig kildeangivelse
I tabeller kan afrundinger medføre, at tallene ikke summer til totalen*

Indholdsfortegnelse

Side

4	Kapitel 1	Resumé
9	Kapitel 2	Ankestyrelsens anbefalinger
11	Kapitel 3	Baggrund, metode og hovedresultater
26	Kapitel 4	Regelgrundlag
28	Kapitel 5	Kommunesager
46	Kapitel 6	Nævnssager
58	Bilag 1:	Deltagende kommuner og nævn
59	Bilag 2:	Regelgrundlag
69	Bilag 3:	Sociale meddelelser

1 Resumé

Ankestyrelsen har gennemført en praksisundersøgelse om hjælp i særlige tilfælde til personer, der modtager starthjælp efter aktivlovens § 25, stk. 12-14 og personer, der modtager integrationsydelse på starthjælpsniveau efter integrationslovens § 27.

I undersøgelsen er indgået 93 kommunesager og 36 nævnssager.

1.1 Kommunesagerne

Temaer

Gennemgangen af sagerne har frembragt følgende 4 temaer, hvor der kan rettes fokus på kommunernes sagsbehandling:

- konkret individuel vurdering
- dokumentation for beregning af rådighedsbeløb
- vurdering af betingelserne (ud over de økonomiske)
- manglende overensstemmelse med praksis

Manglende dokumentation for, at der har været foretaget en konkret individuel vurdering af økonomiske og andre betingelser

Undersøgelsen har vist, at mange kommuner har vejledende satser for underhold til voksne og børn. I en del sager, hvor afgørelsen er truffet ud fra en økonomisk vurdering, synes disse sager at have været afgjort ud fra en beregning af, om der har været overskud eller underskud på budgettet ved anvendelse af de vejledende takster. Det har således været uklart i hvilket omfang, der overhovedet har været foretaget en konkret individuel vurdering af de samlede forhold, som loven bestemmer. Det har ligeledes i en del sager været uklart, i hvilket omfang bestemmelsens øvrige betingelser er indgået i vurderingen i forbindelse med den trufne afgørelse.

Emnet er nærmere beskrevet i kapitel 5 under tema 1 og 3.

Manglende fyldestgørende oplysningsgrundlag eller dokumentation for afgørelsens grundlag

Ankestyrelsen har været i tvivl om afgørelsernes overensstemmelse med lovgivningen og praksis i 38 pct. af sagerne. I disse sager er en af de væsentligste årsager til denne tvivl, at der i sagerne har været for få oplysninger om eksempelvis borgeren, dennes familieforhold og den-

nes økonomiske forhold, herunder hvilke konkrete indtægter og udgifter, der har været lagt til grund for den økonomiske vurdering.

I 55 pct. af disse sager er begrundelsen for tvivlen manglende oplysninger om de økonomiske forhold, og i 33 pct. af disse sager er begrundelsen, at der er manglende oplysninger om en eller flere af de øvrige betingelser. I 12 pct. af disse sager skyldes tvivlen, at der ikke er udmeldt praksis på området.

I 20 pct. af de sager, hvor afgørelsen var truffet ud fra en økonomisk vurdering, fandt Ankestyrelsen, at der ikke var tilstrækkelig dokumentation for beregning af rådighedsbeløbet, og i 13 pct. af sagerne var der tvivl om denne dokumentation.

Emnet er nærmere beskrevet i kapitel 5 under tema 2.

Afgørelser eller fremgangsmåder i strid med Ankestyrelsens praksis (principielle afgørelser offentliggjort som Sociale Meddelelser)

Undersøgelsen har vist, at en del sager har været i strid med en foreliggende trykt praksis (Social Meddelelse) eller principperne heri. Kommunerne har således ikke iagttaget den udmeldte praksis, når de træffer afgørelser om enkeltydelser.

Emnet er nærmere beskrevet i kapitel 5 under tema 4.

Samlet set har Ankestyrelsen vurderet, at kommunerne i 57 pct. af sagerne har truffet afgørelser, der er i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis, mens Ankestyrelsen har været i tvivl i 38 pct. af sagerne og uenig i 5 pct. af kommunesagerne.

I de 5 sager, hvor Ankestyrelsen har været uenig, skyldes denne vurdering i 1 sag, at kommunerne har foretaget en forkert eller mangelfuld vurdering af "økonomisk trang". I de øvrige 4 sager skyldes Ankestyrelsens vurdering, at kommunerne har foretaget en forkert eller mangelfuld vurdering af de øvrige betingelser for at kunne yde enkeltydelser.

Karakteristika ved sagerne er nærmere beskrevet i kapitel 3.

Undersøgelsen viser, at de forvaltningsretlige krav til sagsbehandlingen i vidt omfang er overholdt i de kommunale sager. Således er kravene til begrundelse, partshøring og klagevejledning opfyldt i de fleste sager. Det skal dog bemærkes, at størstedelen af de kommunale sager vedrørte afgørelser om bevilling, hvor der ikke stilles samme krav til begrundelse, partshøring og klagevejledning.

Undersøgelsen har vist, at i 37 pct. af sagerne var afgørelsen ikke meddelt skriftligt. I 3 pct. af sagerne var forvaltningslovens krav til begrundelse ikke opfyldt, mens der var tvivl om dette i 4 pct. I 1 pct. af sagerne (1 sag) burde der have været partshørt, men der var det ikke. Klagevej-

ledningen var ikke i overensstemmelse med forvaltningslovens krav i 2 pct. af sagerne, mens der var tvivl om dette i 8 pct. af sagerne.

Formalitetsevurderingen af kommunesagerne er nærmere beskrevet under kapitel 5.2.

Ankestyrelsen anbefalinger til kommunerne

Undersøgelsens resultat har givet anledning til at fremhæve følgende:

- kommunerne bør have øget opmærksomhed på, at fastsættelse af vejledende satser ikke må tilsidesætte det individuelle skøn
- kommunerne bør have øget opmærksomhed på, at vurderinger af, om alle betingelser for at yde hjælp efter de enkelte bestemmelser er opfyldt, fremgår af sagen
- nødvendigheden af et fyldestgørende oplysningsgrundlag, samt at der foreligger dokumentation herfor i sagen
- kommunerne må have øget opmærksomhed på foreliggende principielle afgørelser offentliggjort som Sociale Meddelelser
- Ankestyrelsen anbefaler, at alle afgørelser meddeles i skriftlig form af hensyn til dokumentation og retssikkerhed
- kommunerne bør have opmærksomhed på kravene om begrundelse, partshøring og klagevejledning og i den forbindelse i højere grad være opmærksom på, hvorvidt afgørelsen er udtryk for, om der er givet fuldt medhold i det ansøgte
- nævnssagerne har givet anledning til at bemærke, at kommunerne bør have øget opmærksomhed på genvurderingsfristen på 4 uger, jf. bekendtgørelsen om retssikkerhed og administration på det sociale område, §§ 7 og 8.

1.2 Nævnssagerne

Temaer

Gennemgangen af sagerne har frembragt følgende 3 temaer, hvor der kan rettes fokus på sagsbehandlingen:

- konkret individuel vurdering
- dokumentation for beregning af rådighedsbeløb
- manglende overensstemmelse med praksis

Disse temaer er belyst nærmere i afsnit 6.1.

Den materielle vurdering

Undersøgelsen viser for nævnssagernes vedkommende, at nævnene i 86 pct. af sagerne har truffet afgørelser, der er i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis, mens Ankestyrelsen i 14 pct. af sagerne har været i tvivl om afgørelsens korrekthed. Ankestyrelsen har således ikke været uenig i nogen af nævnsafgørelserne.

I de 14 pct. af sagerne, svarende til 5 sager, hvor Ankestyrelsen har været i tvivl om, hvorvidt nævnets afgørelse har været i overensstemmelse med lovgivningen og praksis, var årsagen i 2 sager, at der ikke var medsendt dokumentation for beregning af rådighedsbeløbet. I 1 sag var der tvivl om, hvorvidt der var lagt det rigtige rådighedsbeløb til grund, og i 2 sager skyldtes tvivlen, at der var behov for yderligere belysning ved praksis.

I 80 pct. af sagerne har nævnet tiltrådt et kommunalt afslag eventuelt med ændret begrundelse, og 20 pct. af sagerne har nævnet hjemvist til ny vurdering. Ankestyrelsen har været enig i de nævnsafgørelser, hvor der er sket hjemvisning, fordi der ikke havde været foretaget en konkret individuel vurdering.

I flere af nævnssagerne har nævnet præciseret kommunens pligt til at foretage en konkret individuel vurdering samt pligten til at oplyse sagen i tilstrækkeligt omfang.

Den materielle vurdering af nævnssagerne er nærmere beskrevet under kapitel 6.1.

Formalitetsvurderingen

For så vidt angår formalitetsvurderingen har Ankestyrelsen gennemgået sagerne for følgende forhold

- fristen for genvurdering samt påtale ved manglende overholdelse af fristen
- begrundelse
- partshøring
- klagevejledning
- afgørelsernes overensstemmelse med retssikkerhedslovens § 69.

Undersøgelsen har vist, at i alle nævnssager har kommunerne genvurderet afgørelsen på baggrund af klagen, men i 8 pct. af sagerne (6 sager) var denne genvurdering ikke sket rettidigt. I 67 pct. af de 6 sager, hvor kommunen ikke havde overholdt tidsfristen for genvurdering, havde nævnene ikke påtalt den manglende overholdelse.

Samtidig viste undersøgelsen, at alle nævnssager var begrundet i overensstemmelse med forvaltningslovens krav, og at i ingen nævnssager skulle der foretages partshøring. Ligeledes var alle nævnssager truffet i overensstemmelse med § 69 i retssikkerhedsloven. Der var dog tvivl om klagevejledningens overensstemmelse med forvaltningslovens krav i 14 pct. af sagerne.

Formalitetsvurderingen af nævnssagerne er nærmere beskrevet under kapitel 6.2.

Ankestyrelsens anbefalinger til nævnene

Gennemgangen af nævnssagerne har givet anledning til at anbefale, at nævnene særligt har øget opmærksomhed på at påse, om kommunerne har genvurderet sagen på baggrund af kla-

gen indenfor 4 ugers fristen, og om nødvendigt påtale kommunernes manglende overholdelse af 4 ugers fristen for genvurdering.

Praksisundersøgelsens baggrund

Undersøgelsen sker som led i Ankestyrelsens forpligtelse efter retssikkerhedsloven til på landsplan at koordinere, at afgørelser, som efter de sociale love kan indbringes for Ankestyrelsen og de sociale nævn, træffes i overensstemmelse med lovgivningen.

Undersøgelsen undersøger afgørelser vedrørende hjælp i særlige tilfælde til personer, der modtager starthjælp efter aktivlovens § 25, stk. 12-14 og personer, der modtager integrationsydelse på starthjælpsniveau efter integrationslovens § 27.

Indenfor de seneste 2 år har 2 sociale nævn lavet praksisundersøgelser på dette område, mere specifikt om enkeltydelser efter henholdsvis aktivloven og integrationsloven. Det drejer sig om de sociale nævn i Roskilde og Vestsjællands amter.

2 Ankestyrelsens anbefalinger

På baggrund af undersøgelsen anbefaler Ankestyrelsen, at kommunerne og de sociale nævn er opmærksomme på nedenstående forhold i sager om hjælp i særlige tilfælde.

Konkret individuel vurdering

Undersøgelsen har vist, at mange kommuner har vejledende satser for underhold til voksne og børn. I en del sager, hvor afgørelsen har været truffet ud fra en økonomisk vurdering, synes disse at have været afgjort ud fra en beregning af, om der har været overskud eller underskud på budgettet ved anvendelse af de vejledende takster. Det har således været uklart i hvilket omfang, der overhovedet har været foretaget en konkret individuel vurdering af de samlede forhold. Det har ligeledes i en del sager været uklart i hvilket omfang en bestemmelses øvrige betingelser er indgået i vurderingen i forbindelse med den trufne afgørelse.

- Undersøgelsens resultat har således givet anledning til at bemærke, at kommunerne bør have øget opmærksomhed på, at fastsættelse af vejledende satser ikke må tilsidesætte det individuelle skøn. Endvidere bør kommunerne have øget opmærksomhed på, at kommunens vurderinger af, om alle betingelser for at yde hjælp efter de enkelte bestemmelser er opfyldt, fremgår af sagen.

Oplysningsgrundlag

Ankestyrelsen har i en del af de modtagne sager haft vanskeligt ved at vurdere afgørelsernes overensstemmelse med lovgivning og praksis. En af de væsentligste årsager til, at Ankestyrelsen har været i tvivl om afgørelsernes materielle rigtighed, har været, at der i mange sager har været for få oplysninger om eksempelvis borgeren, dennes familieforhold og deres økonomiske forhold, herunder hvilke konkrete indtægter og udgifter, der har været lagt til grund for den økonomiske vurdering.

- Ankestyrelsen finder således, at undersøgelsens resultat giver anledning til at gøre opmærksom på nødvendigheden af et fyldestgørende oplysningsgrundlag, samt at der foreligger dokumentation herfor i sagen.

Praksis

Undersøgelsen har vist, at en del sager har været i strid med en foreliggende trykt praksis (Social Meddelelse) eller principperne heri.

- Ankestyrelsen finder således, at kommunerne må have øget opmærksomhed på foreliggende principielle afgørelser offentliggjort som Sociale Meddelelser, som findes på Ankestyrelsens hjemmeside www.ast.dk.

Skriftlighed

Den overvejende del af de modtagne afgørelser var skriftlige.

- Efter Ankestyrelsens opfattelse kan det imidlertid anbefales, at alle afgørelser meddeles i skriftlig form af hensyn til dokumentation og retssikkerhed.

Skriftlighed synes særligt vigtigt, hvor der er givet afslag eller delvis bevilling. Endvidere i bevillinger, hvor der ikke er søgt om et bestemt beløb, således at borgeren kan se begrundelsen for det anførte beløb i bevillingen.

Partshøring, begrundelse og klagevejledning

- I forhold til partshøring, begrundelse og klagevejledning giver undersøgelsens resultat anledning til at henlede opmærksomheden på kravene om begrundelse, partshøring og klagevejledning og i den forbindelse i højere grad være opmærksom på, hvorvidt afgørelsen er udtryk for, om der er givet fuldt medhold i det ansøgte.

Genvurdering

- Undersøgelsen af nævnssagerne har givet anledning til at bemærke, at kommunerne bør have øget opmærksomhed på genvurderingsfristen på 4 uger, jf. bekendtgørelsen om retssikkerhed og administration på det sociale område, §§ 7 og 8.
- For så vidt angår nævnssagerne har disse givet anledning til at anbefale, at nævnene særligt har øget opmærksomhed på at påse, om kommunerne har genvurderet sagen på baggrund af klagen indenfor 4-ugers fristen, og om nødvendigt påtale kommunernes manglende overholdelse af 4 ugers fristen for genvurdering.

3 Baggrund, metode og hovedresultater

3.1 Baggrund og formål

Undersøgelsen undersøger afgørelser vedrørende hjælp i særlige tilfælde til personer, der modtager starthjælp efter aktivlovens § 25, stk. 12-14 og personer, der modtager integrationsydelse på starthjælpsniveau efter integrationslovens § 27.

Indenfor de seneste 2 år har 2 sociale nævn lavet praksisundersøgelser på dette område, mere specifikt om enkeltydelser efter henholdsvis aktivloven og integrationsloven. Det drejer sig om de sociale nævn i Roskilde og Vestsjællands amter.

Undersøgelsen sker som led i Ankestyrelsens forpligtelse efter retssikkerhedsloven til på landsplan at koordinere, at afgørelser, som efter de sociale love kan indbringes for Ankestyrelsen og de sociale nævn, træffes i overensstemmelse med lovgivningen.

Resultaterne af Ankestyrelsens praksisundersøgelser indgår i den dialog, som føres med de lokale myndigheder på det sociale lovområde, og de er således med til at danne grundlag for den vejledning, som Ankestyrelsen og de sociale myndigheder yder.

Undersøgelserne kan medvirke til at afdække eventuelle indsatsområder, hvor der er et særligt vejledningsbehov. Praksisundersøgelserne er efter Ankestyrelsens opfattelse et godt redskab til at fremme denne dialog med de lokale myndigheder.

Ankestyrelsen har ikke tidligere gennemført en praksisundersøgelse på området.

3.2 Omfang og metode

De indkaldte sager

Kommuner og sociale nævn er blevet bedt om at indsende sager, der indeholder afgørelser om hjælp i særlige tilfælde efter kapitel 6 i integrationsloven, dog undtagen § 33, eller kapitel 10 i aktivloven til personer, der modtager introduktionsydelse på starthjælpsniveau efter integrationsloven eller personer, der modtager starthjælp efter aktivloven. Både mundtlige og skriftlige afgørelser er relevante.

Sagerne skal vedrøre personer, der har modtaget introduktionsydelse på starthjælpsniveau eller starthjælp i minimum 3 måneder 1. juli 2005. Denne minimumsperiode er fastsat for at sikre, at forskellige indkøringsproblemer undgår at påvirke resultaterne.

For at modtage introduktionsydelse på starthjælpsniveau har personerne fået tilkendt introduktionsydelse tidligst 1. juli 2002, idet der før denne dato blev tildelt introduktionsydelse på kontanthjælpsniveau. Mindst én af de sager, hver kommune eller nævn indsender, skal vedrøre personer, der modtager introduktionsydelse på starthjælpsniveau.

Sagerne udvælges i omvendt kronologisk rækkefølge, således at der blandt de relevante sager først udvælges den sag, der vedrører den seneste afgørelse før 1. juli 2005, dernæst den sag, der vedrører den næstsidste afgørelse før 1. juli 2005 og så fremdeles, indtil det ønskede antal sager er fundet.

For kommunerne gælder, at de er blevet bedt om alene at indsende sager, der ikke er blevet anket til de sociale nævn. Ligeledes er de sociale nævn blevet bedt om alene at indsende sager, der ikke er anket til Ankestyrelsen.

Der er i alt indkaldt 145 sager, kommuner og sociale nævn har indsendt 134, hvoraf 5 sager ikke indgår i undersøgelsen, jf. nedenfor om kommunesagerne og nævnssagerne. Dette betyder, at der indgår 129 sager i undersøgelsen.

Kommunesagerne

25 kommuner er udvalgt til undersøgelsen ud fra deres andel af introduktionsydelsesmodtagere samt indvandrere. De deltagende kommuner fremgår af bilag 1. Disse kommuner er blevet bedt om at indsende 3 til 5 sager, afhængig af deres placering i statistikkerne og antal indbyggere.

En kommune i hovedstadsområdet har ikke indsendt sager. Der er ikke ud fra Ankestyrelsens kendskab til kommunens praksis eller ud fra udvælgelseskriterierne grundlag for at formode, at denne kommune adskiller sig væsentlig fra de øvrige kommuner i undersøgelsen. Det vurderes derfor ikke at udgøre et problem for undersøgelsens datagrundlag.

En kommune har oplyst, at de har behandlet en sag mindre, end der er indkaldt, og derfor ikke har kunnet indsende alle de indkaldte sager. Derudover er 1 indsendt sag frasortet, da

ansøgeren modtog kontanthjælp. Ligeledes er 1 indsendt sag frasortet, da ansøgeren modtog SU.

Der er indsendt i alt 95 sager fra kommunerne. Da 2 af de indsendte sager ikke indgår, som beskrevet ovenfor, er det samlede antal kommunesager i undersøgelsen således 93.

Nævnsagerne

Der er indkaldt 3 sager fra hvert af de 15 sociale nævn, i alt 45 sager.

To nævn har oplyst, at de ikke har haft nogen sager på det undersøgte lovområde. Alle øvrige nævn har indsendt de indkaldte sager. 3 indsendte sager er dog frasortet, da ansøgerne modtog kontanthjælp.

Det samlede antal nævnsager i undersøgelsen er således 36.

Praksisundersøgelser

I en praksisundersøgelse foretager Ankestyrelsen en gennemgang af de indkaldte sager ud fra en materiel vurdering og en formalitetsvurdering.

Det vil sige, at Ankestyrelsen for det første vurderer sagernes materielle indhold, altså hvorvidt sagernes afgørelse er rigtig og i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis.

For det andet sker der en formalitetsvurdering af sagerne, altså hvorvidt de proceduremæssige regler er overholdt, herunder forvaltningsmæssige og retssikkerhedsmæssige regler.

Sagerne gennemgås af Ankestyrelsen med henblik på at vurdere, om de trufne afgørelser er i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis – legalitetsvurderingen. Ankestyrelsen erklærer sig alene uenig i afgørelser, der er truffet af de lokale myndigheder, hvis afgørelsen efter Ankestyrelsens vurdering er i klar modstrid med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis.

Da praksisundersøgelsen kun omfatter et mindre antal afgørelser fra en stikprøve af kommuner, vil undersøgelsen ikke sigte på at vurdere praksis i den enkelte kommune. Kommunerne vil derimod blive vurderet under ét. Ankestyrelsen vil dog give en konkret tilbagemelding på de enkelte sager, når den foreløbige afrapportering sendes til kommuner og nævn.

Det skal ligeledes understreges, at de resultater, der gennemgås i det nedenstående, alene gør sig gældende for de indsendte sager og ikke nødvendigvis generelt for området på landsplan.

Måleskema

I forbindelse med Ankestyrelsens vurdering af en indsendt afgørelse anvendes et måleskema, hvor der indgår målelementer udvalgt i forhold til den konkrete praksisundersøgelse. For at styrke grundlaget for dialogen og samarbejdet med kommunerne beder Ankestyrelsen kommunerne om ligeledes at udfylde måleskemaet.

Det vil derved blive muligt for kommunerne at sammenholde kommunens egne vurderinger af de indsendte sager med Ankestyrelsens, idet Ankestyrelsen fremsender måleskemaerne fra styrelsens gennemgang af sagerne i forbindelse med afrapportering af praksisundersøgelsen.

3.3 Kommunesager generelt

Ser man overordnet på de sager, der indgår i undersøgelsen, kan det både belyses, hvad der karakteriserer de afgørelser, kommunerne har truffet, og hvad der karakteriserer de ansøgninger, kommunerne har fået.

Det skal understreges, at de resultater, der gennemgås i det nedenstående, alene gør sig gældende for de indsendte sager og tegner således ikke nødvendigvis et billede af disse sagstyper på landsplan.

Karakteristik af afgørelserne

Omkring 73 pct. af afgørelserne vedrører bevilling, 18 pct. vedrører delvis bevilling og 9 pct. vedrører afslag, jf. tabel 3.1.

Tabel 3.1 Fordeling af afgørelser

Afgørelser	Bevilling		Delvis bevilling		Afslag		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	68	73	17	18	8	9	93	100

Udflyst=0

Efter gennemgang af disse sager har Ankestyrelsen erklæret sig enig i knap 60 pct. af afgørelserne og uenig i 5 pct., mens der har været tvivl om de øvrige 38 pct. af afgørelserne har været i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis, jf. tabel 3.2.

Tabel 3.2 Fordeling af afgørelsens overensstemmelse med lovgivning og Ankestyrelsens praksis

Overensstemmelse	Ja		Nej		I tvivl		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	53	57	5	5	35	38	93	100

Uoplyst=0

Begrundelserne for, at Ankestyrelsen har vurderet, at 5 pct. af afgørelserne er i uoverensstemmelse med lovgivning eller Ankestyrelsens praksis, jf. tabel 3.2 ovenfor, er primært forkert eller mangelfuld vurdering af andre betingelser end de økonomiske, jf. tabel 3.3.

Tabel 3.3 Fordeling af begrundelser for at afgørelsen ikke er i overensstemmelse med lovgivning og Ankestyrelsens praksis

Begrundelse	Forkert eller mangelfuld vurdering af "økonomisk trang"		Forkert eller mangelfuld vurdering af en eller flere øvrige betingelser		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	1	20	4	80	5	100

Uoplyst=0

Begrundelserne for, at Ankestyrelsen har vurderet, at der i 38 pct. af sagerne er tvivl om afgørelsernes overensstemmelse med lovgivning eller Ankestyrelsens praksis, jf. tabel 3.2 ovenfor, er primært manglende oplysninger om de økonomiske forhold, jf. tabel 3.4.

Tabel 3.4 Fordeling af begrundelser for tvivl om afgørelsen er i overensstemmelse med lovgivning og Ankestyrelsens praksis

Begrundelse	Manglende oplysninger om de økonomiske forhold		Manglende oplysninger om en eller flere øvrige betingelser		Manglende praksis		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	27	55	16	33	6	12	49	100

Note: Der har kunnet gives mere end ét svar

Ankestyrelsen har vurderet, at ingen af afslagene har været i uoverensstemmelse med lovgivning og praksis, jf. tabel 3.5.

Tabel 3.5 Afgørelsestype og overensstemmelse med lovgivning og Ankestyrelsens praksis

Overensstemmelse	Afgørelse					
	Bevilling		Delvis bevilling		Afslag	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Overensstemmelse	39	57	7	41	7	88
Uoverensstemmelse	2	3	3	18	0	0
Tvivil	27	40	7	41	1	13
I alt	68	100	17	100	8	100

Uoplyst=0

Ligeledes fremgår det, at Ankestyrelsen i høj grad har været i tvivl om bevillingssagerne.

Karakteristik af ansøgningerne

Undersøges det, hvilken lovgivning de indsendte ansøgninger til kommunerne hører under, viser det sig, at 88 pct. af de kommunale afgørelser i undersøgelsen er truffet efter integrationsloven, mens 11 af sagerne er truffet efter aktivloven, jf. tabel 3.6.

Tabel 3.6 Fordeling af lovgrundlag

Lovgrundlag	Integrationsloven		Aktivloven		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	81	88	11	12	92	100

Uoplyst=1

En sammenkobling af afgørelsestype og lovgrundlaget for afgørelsen viser, at alle de kommunale sager i undersøgelsen, hvor afgørelsen er truffet efter aktivloven, er sager om fuld bevilling, jf. tabel 3.7.

Tabel 3.7 Krydsning af afgørelse og lovgrundlag

Lovgrundlag	Afgørelse						I alt	
	Bevilling		Delvis bevilling		Afslag			
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Integrationsloven	57	70	17	21	7	9	81	100
Aktivloven	11	100	0	0	0	0	11	100

Uoplyst=1

De fleste afgørelser i undersøgelsen er truffet efter § 35 om enkeltudgifter og § 36 om sygebehandling i integrationsloven, jf. tabel 3.8.

Tabel 3.8 Fordeling af paragraffer

Paragraf	Antal
Integrationsloven	
-§ 34	9
-§ 35	33
-§ 36	46
-§ 37-38	0
-§ 39	2
Aktivloven	
-§ 81	5
-§ 82	6
-§ 83-84	0
-§ 85	0

Note: Der har kunnet gives mere end ét svar

Fordelt på udgiftstyper udgør ansøgninger om dækning af medicin, tandlæge samt anden sygebehandling den største gruppe, jf. tabel 3.9.

Tabel 3.9 Fordeling af udgiftstyper

Udgiftstyper	Antal
Deltagelse i introduktionsprogrammer (transport mv.)	9
Etablering (møbler mv.)	10
Flytning af møbler og andet indbo	2
Boligindskud/depositum	4
Husleje	3
Forbrugsafgifter (vand, el mv.)	6
Restancer og anden gæld	1
Beklædning	1
Større hårde hvidevarer	1
Overlevelseshjælp (kost mv.)	1
Medicin	20
Tandbehandling	23
Anden sygebehandling	9
Samvær med børn (transport mv.)	0
Andet	20

Note: Der har kunnet gives mere end ét svar

Den anden store gruppering er afgørelser under typen andet, det vil sige andre end de i tabellen særligt specificerede udgiftstyper. Udgiftstyper under gruppen andet er eksempelvis barnevogn, barneseng, børnetøj, sommerophold, reparation af briller, kørekort, parkeringsbøde, taxakørsel til sygehus og opholdsbetaling til krisecenter

En gennemgang af sagerne i undersøgelsen viser, at i godt en fjerdedel af de ansøgninger, hvor der er oplysninger om det ansøgte beløb, drejer det sig om beløbstørrelser på maksimalt 500 kr., og knap en fjerdedel vedrører beløbstørrelser over 6000 kr., jf. tabel 3.10.

Tabel 3.10 Fordeling af det ansøgte beløbs størrelse

Det ansøgte beløbs størrelse	Antal	Procent
0-500 kr.	16	26
501-1000 kr.	8	13
1001-2000 kr.	9	15
2001-4000 kr.	11	18
4001-6000 kr.	3	5
Over 6000 kr.	15	24
I alt	62	100

Uoplyst=31

Det viser sig, at i 34 pct. af sagerne har ansøgeren et rådighedsbeløb på mellem 2000 og 4000 kr., mens Ankestyrelsen i knap en femtedel af sagerne ud fra de indsendte oplysninger har været i tvivl om ansøgernes rådighedsbeløb, jf. tabel 3.11.

Tabel 3.11 Fordeling af ansøgers rådighedsbeløb

Ansøgers rådighedsbeløb	Antal	Procent
1001-2000 kr.	7	8
2001-4000 kr.	30	34
4001-6000 kr.	18	20
Over 6000 kr.	14	16
Tvivl om rådighedsbeløb	19	22
I alt	88	100

Uoplyst=0

Note: De sager, der indgår i denne opgørelse, er sager, der er afgjort ud fra en vurdering af økonomisk trang.

Det ses ligeledes, at i knap 70 pct. af sagerne, hvor afgørelsen er truffet ud fra en vurdering af økonomisk trang, har dokumentationen for beregning af rådighedsbeløbet været tilstrækkelig, mens dokumentationen i de resterende sager har været tvivlsom¹ eller utilstrækkelig, jf. tabel 3.12.

Tabel 3.12 Fordeling af hvorvidt der er tilstrækkelig dokumentation for beregning af rådighedsbeløb

Tilstrækkelig dokumentation	Ja		Nej		I tvivl		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	59	67	18	20	11	13	88	100

Uoplyst=0

Note: De sager, der indgår i denne opgørelse, er sager, der er afgjort ud fra en vurdering af økonomisk trang.

En gennemgang af undersøgelsens sager viser, at i de tilfælde, hvor det ansøgte beløb er bevilget, eventuelt delvist, er der kun i godt 5 pct. af sagerne stillet tilbagebetalingskrav, jf. tabel 3.13.

Tabel 3.13 Fordeling af tilbagebetalingspligt for bevillinger og delvise bevillinger

Tilbagebetalingspligt	Ja		Nej		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	5	6	80	94	85	100

Uoplyst=0, irrelevante fordi afslag=8

3.4 Nævnsager generelt

Ser man overordnet på de sager, der indgår i undersøgelsen, kan det både belyses, hvad der karakteriserer de afgørelser, nævnene har truffet, og hvad der karakteriserer de klager, nævnene har fået.

Det skal understreges, at lige som det gjaldt for kommunesagerne, gælder det for nævnsagerne, at de resultater, der gennemgås i det nedenstående, alene gør sig gældende for de indsendte sager og tegner således ikke nødvendigvis et billede af disse sagstyper på landsplan.

¹ Det bemærkes, at de sager, hvor der har været tvivl om rådighedsbeløbet størrelse, jf. tabel 3.11, og hvor der ligeledes har været problemer med at se dokumentationen for rådighedsbeløbet af sager, indgår enten i kategorien "nej" eller "i tvivl" i tabel 3.12 om dokumentationen for rådighedsbeløbet. Besvarelsen "i tvivl" i tabel 3.12 har navnlig været anvendt, hvor det klart fremgik af sagen, at der forelå en økonomisk beregning, som dog ikke var fuldstændigt dokumenteret. Der behøver således ikke være overensstemmelse mellem tallene i de to tvivlskategorier i tabel 3.11 og tabel 3.12.

Karakteristik af afgørelserne

Undersøges det, hvordan afgørelsestyperne i de kommunesager, nævnene har modtaget, fordeler sig, viser det sig, at 11 pct. af afgørelserne vedrører delvis bevilling og 89 pct. vedrører afgørelser om afslag, jf. tabel 3.14.

Tabel 3.14 Fordeling af kommunens afgørelser

Afgørelser	Bevilling		Delvis bevilling		Afslag		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	0	0	4	11	32	89	36	100

Uoplyst=0

I langt de fleste tilfælde, nemlig 72 pct. har nævnet tiltrådt kommunens afslag med uændret begrundelse, jf. tabel 3.15.

Tabel 3.15 Fordeling af nævnets afgørelse

Afgørelser	Tiltrådt kommunens afslag		Tiltrådt kommunens afslag, men med ændret begrundelse		Hjemvist pga. utilstrækkeligt oplysningsgrundlag		Hjemvist af anden årsag		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	26	72	3	8	3	8	4	11	36	100

Uoplyst=0

Efter gennemgang af disse sager har Ankestyrelsen vurderet, at 86 pct. af afgørelserne er i overensstemmelse med lovgivningen og Ankestyrelsens praksis, mens der har været tvivl om 14 pct. af afgørelserne. Ankestyrelsen ikke har været uenig i nogen af nævnenes afgørelser, jf. tabel 3.16.

Tabel 3.16 Fordeling af afgørelsens overensstemmelse med lovgivning og Ankestyrelsens praksis

Overensstemmelse	Ja		Nej		I tvivl		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	31	86	0	0	5	14	36	100

Uoplyst=0

Begrundelserne for, at Ankestyrelsen har vurderet, at der i 5 sager er tvivl om afgørelsernes overensstemmelse med lovgivning eller Ankestyrelsens praksis, fordeler sig stort set ligeligt på manglende oplysninger om de økonomiske forhold, om de øvrige betingelser samt manglende praksis, jf. tabel 3.17.

Tabel 3.17 Fordeling af begrundelser for tvivl om afgørelsen er i overensstemmelse med lovgivning og Ankestyrelsens praksis.

Begrundelse	Manglende oplysninger om de økonomiske forhold	Manglende oplysninger om en eller flere øvrige betingelser	Manglende praksis	I alt
	3	2	3	8

Note: Der har kunnet gives mere end et svar

Sammenkobles afgørelsestype og Ankestyrelsens vurdering, ses det, at i næsten 80 pct. af afgørelserne er Ankestyrelsen enig med nævnets tiltrædelse af kommunens afslag, eventuelt med en ændret begrundelse, jf. tabel 3.18.

Tabel 3.18 Krydsning af nævnets afgørelse og overensstemmelse med lovgivning og praksis

Overensstemmelse	Nævnets afgørelse									
	Tiltrådt kommunens afslag		Tiltrådt kommunens afslag, men med ændret begrundelse		Hjemvist pga. utilstrækkeligt oplysningsgrundlag		Hjemvist af anden årsag		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Ja	21	68	3	10	3	10	4	13	31	100
Nej	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
I tvivl	5	100	0	0	0	0	0	0	5	100

Uoplyst=0

I 8 pct. af alle de indsendte sager har kommunerne ikke overholdt tidsfristen for genvurdering af deres afgørelse inden oversendelse til nævnene, jf. tabel 3.19.

Tabel 3.19 Fordeling af, om kommunen har overholdt tidsfrist ved genvurdering af afgørelse

Overholdt tidsfrist	Ja		Nej		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	30	83	6	8	36	100

Uoplyst=0

Nævnene har påtalt dette brud på tidsfristen i 1/3 af sagerne med overskredne tidsfrister, jf. tabel 3.20.

Tabel 3.20 Fordeling af hvorvidt nævnet har påtalt manglende overholdelse af tidsfrist

Påtalet brud på frist	Ja		Nej		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	2	33	4	67	6	100

Uoplyst=0, irrelevante=30

Karakteristik af ansøgningerne

Undersøges det, hvilken lovgivning de indsendte klager til nævnene hører under, viser det sig, at 33 af de 36 nævnssager i undersøgelsen er truffet efter integrationsloven, mens 3 af sagerne er truffet efter aktivloven, jf. tabel 3.21.

Tabel 3.21 Fordeling af lovgrundlag

Lovgrundlag	Integrationsloven		Aktivloven		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	33	92	3	8	36	100

Uoplyst=0

En sammenkobling af afgørelsestype og lovgrundlaget for afgørelsen viser, at i næsten 80 pct. af afgørelserne efter integrationsloven har nævnet tiltrådt kommunens afslag, eventuelt med ændret begrundelse, mens nævnet har tiltrådt alle kommunens afslag efter aktivloven, jf. tabel 3.22.

Tabel 3.22 Krydsning af nævnets afgørelse og lovgrundlag

Lovgrundlag	Nævnets afgørelse									
	Tiltrådt kommunens afslag		Tiltrådt kommunens afslag, men med ændret begrundelse		Hjemvist pga. utilstrækkeligt oplysningsgrundlag		Hjemvist af anden årsag		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Integrationsloven	23	70	3	9	3	9	4	12	33	100
Aktivloven	3	100	0	0	0	0	0	0	3	100

Uoplyst=0

Undersøges det nærmere, hvilke paragraffer i lovgivningen sagerne hører under, ses det, at de fleste sager i nævnene – ligesom i kommunerne – er truffet efter paragraf 35 og 36 om henholdsvis enkeltudgifter og sygebehandling i integrationsloven, *jf. tabel 3.23*.

Tabel 3.23 Fordeling af paragraffer

Paragraf	Antal
Integrationsloven	
-§ 34	4
-§ 35	18
-§ 36	13
-§ 37-38	0
-§ 39	1
Aktivloven	
-§ 81	1
-§ 82	2
-§ 83-84	0
-§ 85	0

Note: Der har kunnet gives mere end ét svar

Fordelt på udgiftstyper udgør ansøgninger om andre end de i tabellen særligt specificerede udgiftstyper den største gruppe, *jf. tabel 3.24*.

Tabel 3.24 Fordeling af udgiftstyper

Udgiftstyper	Antal
Deltagelse i introduktionsprogrammer (transport mv.)	4
Etablering (møbler mv.)	0
Flytning af møbler og andet indbo	1
Boligindskud/depositum	0
Husleje	0
Forbrugsafgifter (vand, el mv.)	4
Restancer og anden gæld	0
Beklædning	7
Større hårde hvidevarer	0
Overlevelseshjælp (kost mv.)	1
Medicin	2
Tandbehandling	5
Anden sygebehandling	7
Samvær med børn (transport mv.)	0
Andet	11

Note: Der kan kunnet gives mere end ét svar

Eksempler på 'andet' var babyudstyr, børnecykler, prævention, knallertforsikring, pas, bord, stole, reol og buskort.

En gennemgang af sagerne i nævnene viser, at i de klagesager, hvor der er oplysninger om det ansøgte beløb, er der stort set en ligelig fordeling på de ansøgte beløbsstørrelser, jf. tabel 3.25.

Tabel 3.25 Fordeling af det ansøgte beløbs størrelse

Det ansøgte beløbs størrelse	Antal	Procent
0-500 kr.	4	17
501-1000 kr.	5	21
1001-2000 kr.	4	17
2001-4000 kr.	5	21
4001-6000 kr.	3	13
Over 6000 kr.	3	13
I alt	24	100

Uoplyst=12

Det viser sig, at i de indsendte sager, hvor afgørelserne er truffet ud fra en vurdering af økonomisk trang, har ansøgerne i 35 pct. af sagerne et rådighedsbeløb på over 6000 kr., jf. tabel 3.26.

Tabel 3.26 Fordeling af ansøgers rådighedsbeløb (hvis afgørelse ud fra vurdering af økonomisk trang)

Ansøgers rådighedsbeløb	Antal	Procent
1001-2000 kr.	3	13
2001-4000 kr.	3	13
4001-6000 kr.	5	22
Over 6000 kr.	8	35
Tvivel om rådighedsbeløb	3	17
I alt	22	100

Uoplyst=0

Note: De sager, der indgår i denne opgørelse, er sager, der er afgjort ud fra en vurdering af økonomisk trang.

Det ses ligeledes, at i knap 70 pct. af sagerne, hvor afgørelsen er truffet ud fra en vurdering af økonomisk trang, har dokumentationen for beregning af rådighedsbeløbet været tilstrækkelig, mens dokumentationen i de resterende sager har været tvivlsom eller utilstrækkelig, jf. tabel 3.27.

Tabel 3.27 Fordeling af dokumentation for beregning af rådighedsbeløb

Tilstrækkelig dokumentation	Ja		Nej		I tvivl		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	15	68	4	18	3	14	22	100

Uoplyst=0

En gennemgang af undersøgelsens sager viser, at i de sager, der drejer sig om delvise bevillinger, er der ikke i nogen af sagerne stillet et tilbagebetalingskrav, jf. tabel 3.28.

Tabel 3.28 Fordeling af hvorvidt der er knyttet tilbagebetalingskrav til delvis bevilling

Tilbagebetalingskrav	Ja		Nej		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
	0	0	4	100	4	100

Uoplyst=0

4 Regelgrundlag

Folketinget vedtog den 31. maj 2002 lov nr. 361 af 6. juni 2002 om ændring af lov om aktiv social politik og integrationsloven (ændring af reglerne om ret til kontanthjælp, introduktionsydelse m.v.) Loven trådte i kraft den 1. juli 2002, men indeholder nogle overgangsregler.

Om lovens hovedelementer, om starthjælp med særlige udmålingsregler og om ændring af introduktionsloven herunder introduktionsydelsen henvises til Beskæftigelsesministeriets skrivelse af 13. juni 2002 om starthjælp og introduktionsydelse m.v.

Beløbsmæssigt udgør starthjælp og integrationsydelse på starthjælpsniveau det samme, jf. henholdsvis aktivlovens § 25, stk. 12-14 og integrationslovens § 27, stk. 2.

Af sidstnævnte fremgår, at den månedlige introduktionsydelse svarer til den starthjælp, der kan ydes efter reglerne i § 25, stk. 12-14 i lov om aktiv socialpolitik. Bestemmelserne er medtaget under bilag 2.

Af LF 126 af 1. februar 2002 (2. samling) om ændring af reglerne om ret til kontanthjælp, introduktionsydelse m.v., pkt. 2.1 i bemærkningerne til lovforslaget, fremgår, at starthjælpen sikrer, at personer, der ikke er berettiget til kontanthjælp som minimum får hjælp svarende til SU-satser, som udgør studerendes forsørgelsesgrundlag.

I forbindelse med ovennævnte lovændring forblev reglerne i aktivloven om hjælp i særlige tilfælde uændrede. Hjælp i særlige tilfælde blev dog en ren kommunal udgift, når der var tale om personer med starthjælp.

Ankestyrelsen har i undersøgelsen ikke vurderet om hjælpen har været udmålt korrekt, men har lagt den anførte nettoindtægt til grund for den økonomiske vurdering. Ankestyrelsen har som udgangspunkt heller ikke efterregnet på, om udgifterne er medtaget med det rigtige beløb.

Sagerne er vurderet ud fra de regler og Sociale Meddelelser om hjælp i særlige tilfælde, der var gældende på det tidspunkt, som sagerne vedrørte.

Lovteksten til de relevante materielle bestemmelser, der er indgået i undersøgelsen, formelle sagsbehandlingsregler, samt de relevante Sociale Meddelelser, der er henvist til i rapporten, fremgår af bilag 2 og 3.

De relevante materielle bestemmelser er:

Integrationslovens § 34 om hjælp til udgifter ved deltagelse i introduktionsprogrammet.

Aktivlovens § 81 og integrationslovens § 35 om enkeltudgifter.

Aktivlovens § 82 og integrationslovens § 36 om sygebehandling m.v.

Aktivlovens §§ 83-84 og integrationslovens §§ 37-38 om særlig hjælp vedrørende børn.

Aktivlovens § 85 og integrationslovens § 39 om flytning.

Aktivlovens §§ 88-90 og integrationslovens § 40 om udbetaling af hjælpen.

Aktivlovens §§ 91-93 samt integrationslovens § 41 om tilbagebetaling.

I vurderingen er endvidere indgået:

Socialministeriets vejledning nr. 39 af 5. marts 1998 om lov om aktiv socialpolitik, kap. 10 om hjælp i særlige tilfælde samt kapitel 12 om tilbagebetaling.

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations vejledning af 1. juni 2004 om ydelser efter integrationsloven, punkterne 7.2 til 7.9 om hjælp i særlige tilfælde.

De afsnit, der er særligt henvist til i rapporten, er medtaget under bilag 2.

5 Kommunesager

5.1 Den materielle vurdering

Generelle bemærkninger

I forbindelse med indkaldelsen af sagerne har Ankestyrelsen anmodet om, at samtlige akter i sagen blev sendt med. Ankestyrelsen har i praksisundersøgelsen alene vurderet sagerne på baggrund af den foreliggende dokumentation.

Under gennemgang af sagerne har Ankestyrelsen fundet flere tilfælde, hvor det fremgår, at kommunerne kendte borgerne fra tidligere/andre sager. Eksempelvis har der i flere sager manglet grundoplysninger om blandt andet familieforhold, men hvor det har været klart, at disse oplysninger har været kendt af kommunen. Der har været henvisninger til tidligere økonomiske oplysninger, hvor disse ikke har kunnet ses af det indsendte materiale. I flere sager har der alene været indsendt 1 akt, som ikke har været tilstrækkeligt grundlag for at kunne vurdere sagerne.

På denne baggrund har det således i en række sager været vanskeligt for Ankestyrelsen at vurdere, hvorvidt de trufne afgørelser var lovmedholdelige – den materielle rigtighed. Dette skyldtes som nævnt primært, at oplysningsgrundlaget i de pågældende sager om hjælp i særlige tilfælde til modtagere af starthjælp og introduktionsydelse på starthjælpsniveau var for spinkelt.

De indsendte sager er gennemgået med henblik på en vurdering af korrektheden i forhold til lovgivningen og Ankestyrelsens praksis.

Rammerne for Ankestyrelsens vurdering

I hovedparten af de kommunale sager, nemlig 57 pct. (53 sager) er kommunens afgørelse og Ankestyrelsens bedømmelse sammenfaldende, jf. tabel 3.2 i kapitel 3. Ankestyrelsen har erklæret sig uenig i 5 pct. (5 sager) af de kommunale sager. I 38 pct. (35 sager) har Ankestyrelsen været i tvivl om afgørelsens korrekthed ud fra de oplysninger, der forelå i sagen.

Sager hvor Ankestyrelsen har erklæret sig enig

I de tilfælde, hvor Ankestyrelsen har erklæret sig enig i afgørelsen, har Ankestyrelsen fundet tilstrækkelig dokumentation for beregningen af rådighedsbeløbet samt at der har foreligget en konkret vurdering af betingelserne i de enkelte bestemmelser. Det gælder såvel sager, hvor der er givet afslag på det ansøgte, som sager hvor den ansøgte ydelse er bevilget.

Sager hvor Ankestyrelsen har erklæret sig uenig

I de sager, hvor Ankestyrelsen har erklæret sig uenig (sagsnr. 14, 49, 60, 86 og 95), skyldes uenigheden, at afgørelserne enten har været i strid med de gældende regler og intentionerne i forbindelse med indførelse af reglerne om starthjælp, principperne om en konkret individuel vurdering eller de var i strid med en foreliggende trykt praksis. Sagerne er refereret nedentor under de forskellige temaer.

Sager hvor Ankestyrelsen har erklæret sig i tvivl

I de tilfælde, hvor Ankestyrelsen har været i tvivl om afgørelsernes lovmedholdenhed, har det været begrundet i, at Ankestyrelsen ikke har kunnet vurdere, om betingelserne for bevilling af hjælp har været opfyldt.

Dette skyldtes:

- at Ankestyrelsen ikke har fundet, at der har foreligget tilstrækkelig dokumentation for beregning af rådighedsbeløbet
- at der har været usikkerhed om familiens størrelse
- at der har været usikkerhed om, i hvilket omfang der har været foretaget en konkret vurdering, ikke bare af de økonomiske forhold, men også af de øvrige betingelser i de enkelte bestemmelser
- at Ankestyrelsens praksis vedrørende personer, der modtager starthjælp eller introduktionsydelse på starthjælpsniveau, fortsat er spinkelt.

Temaer i sagerne

Ankestyrelsen vil på baggrund af undersøgelsen og det ovenfor anførte nærmere belyse følgende temaer:

- konkret individuel vurdering
- dokumentation for beregning af rådighedsbeløb
- vurdering af betingelserne (ud over de økonomiske)
- manglende overensstemmelse med praksis

Dette vil ske ved sageseksempler. Det skal dog bemærkes, at flere af eksemplerne indeholder elementer, der vedrører flere af temaerne.

Tema 1: Konkret individuel vurdering

De regler om hjælp i særlige tilfælde, som er indgået i undersøgelsen, er alle bestemmelser, der indeholder skønsmæssige elementer, og hvor forvaltningen skal foretage en skønsmæssig vurdering, for eksempel den skønsmæssige vurdering af, om en ansøger selv er i stand til at afholde en ansøgt udgift.

I nogle tilfælde opstiller myndigheden interne retningslinier, der normerer skønnet. Får fastsættelse af sådanne interne retningslinier en sådan karakter, at myndigheden i realiteten ophører med at foretage en konkret vurdering af den enkelte sag, vil der ofte være tale om en ulovlig fremgangsmåde. Fastsættelse af interne retningslinier må således ikke udelukke en individuel bedømmelse.

Undersøgelsens resultat har givet anledning til at bemærke, at kommunerne bør have øget opmærksomhed på, at fastsættelse af vejledende satser ikke må tilsidesætte det individuelle skøn.

Eksempel på sag, hvor Ankestyrelsen var enig

Sag nr. 34 vedrørende afslag på hjælp til betaling af varmeefterregning.

En gift mand med 1 barn søgte om hjælp til dækning af varmeregulering på i alt 2.278 kr. Familiens rådighedsbeløb var på 5.720 kr. Kommunen meddelte afslag på hjælpen efter integrationslovens § 35. Kommunen skønnede, at udgiften var forudset, idet ansøgeren og familien havde forbrugt for meget varme i forhold til det opkrævede a conto beløb i løbet af det sidste år. Det skønnedes, at der ikke forelå forhold, som havde betydning for at yde en undtagelsesvis hjælp til en forudset udgift.

I vurderingen var der lagt særligt vægt på følgende:

- at kommunen tidligere undtagelsesvist havde bevilget økonomisk hjælp til en varmeafregning. Der var i afgørelsen til ansøgeren oplyst, at lignende udgifter i fremtiden ville blive opfattet som en forudsigelig udgift, som familien selv løbende skulle spare op til
- at familien allerede havde fordelt udgiften over 3 afdrag
- den økonomiske beregning af det månedlige rådighedsbeløb

På baggrund af ovenstående skønnedes det, at afholdelsen af afdrag til varmeregulering ikke ville have en afgørende betydning for ansøgerens og familiens livsførelse.

Ankestyrelsen fandt, at afgørelsen var i overensstemmelse med lovgivningen og praksis, og at der har været foretaget en konkret individuel vurdering af de samlede forhold.

Eksempel på sag, hvor Ankestyrelsen var uenig

Sag nr. 14 vedrørende bevilling af hjælp til medicin.

En gift kvinde med 4 hjemmeboende børn, hvoraf 3 var under 18 år søgte om hjælp til medicin til Pinex og Penicillin. En økonomisk beregning efter fradrag af faste udgifter viste et månedligt rådighedsbeløb på 7.014 kr. til 2 voksne og 3 børn under 18 år. Kommunen vurderede ikke, at Pinex mod svage smerter var helbredsmæssigt nødvendigt og lægeligt velbegrunderet. Penicillin var et præparat til behandling af infektion, hvilket vurderedes at være nødvendigt og lægeligt velbegrunderet. Familien vurderedes ikke selv at have midler til at indkøbe dette.

Af den økonomiske vurdering fremgik, at der til to voksne var afsat 6.216 kr. til leveomkostninger og til 3 børn 3.438 kr. (1.146 kr. pr. barn).

Kommunen bevilgede 53,65 kr. i henhold til integrationslovens § 36 til dækning af indkøbt penicillin.

Ankestyrelsen fandt ikke, at afgørelsen var i overensstemmelse med praksis, jf. SM I-1-04 (bilag 3).

I denne SM fandt Ankestyrelsen, at det sociale nævn ikke havde tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte kommunens afgørelse om afslag på hjælp til høfebermedicin på ca. 50 kr. til en kvinde, som modtog integrationsydelse svarende til starthjælp.

Ankestyrelsen lagde vægt på størrelsen af det månedlige rådighedsbeløb på 6.377 kr. sammenholdt med den meget begrænsede medicinudgift og på, at nævnet som begrundelse for sin afgørelse alene havde henvist til, at en familie på to voksne og 5 børn ikke havde midler til selv at afholde udgiften til høfebermedicin, når det fornødne til underhold var afholdt.

Det skal bemærkes, at Ankestyrelsen er opmærksom på, at SM'en drejede sig om, hvorvidt et nævn havde været berettiget til at tilsidesætte en kommunes skønsmæssige afgørelse.

Ankestyrelsen fandt imidlertid, at kommunen i sag nr. 14 ikke havde foretaget en konkret og individuel vurdering af, hvorvidt det var muligt for familien at afholde den meget beskedne udgift. Ankestyrelsen fandt, at kommunen havde sat skøn under regel på baggrund af kommunens fastsatte takster for leveomkostninger, jf. også principperne i SM O-73-95 (bilag 3), hvor Ankestyrelsen fandt, at en kommune ved at fastsætte interne retningslinier, hvorefter ansøgers underholdsbeløb - uden individuel vurdering - udgjorde 2.000 kr., havde sat det individuelle skøn under regel. Dette var ulovligt.

Eksempler på sager, hvor Ankestyrelsen var i tvivl

Sag nr. 42 vedrørende bevilling af hjælp til tandbehandling.

En enlig mand søgte om hjælp til tandbehandling med et beløb på 4.338 kr. Mandens rådighedsbeløb var beregnet til 3.192 kr. Kommunens tandlægekonsulent havde anbefalet at bevilge den søgte behandling. Kommunen bevilgede 3.946 kr. i henhold til integrationslovens § 36. Det vurderedes, at manden selv kunne afholde 392 kr. Kommunen havde en vejledende sats for leveomkostninger til en voksen på 2.800 kr. Behandlingen skulle være afsluttet inden for 3 måneder. Kommunen bemærkede, at da der var tale om et overslag for behandling, var man opmærksom på, at den endelige regning kunne afvige en smule. Hvis dette derimod var markant, skulle der ske en ny vurdering af kommunen.

Ankestyrelsen vurderede, at der var tvivl om afgørelsen var i overensstemmelse med lovgivningen og praksis. Ankestyrelsen bemærkede, at afgørelsen synes at være udtryk for en mild bedømmelse. Ansøger skulle alene bidrage med en enkelt måneds overskud. Kommunens beregning var endvidere nærmest udtryk for skøn under regel, og der synes ikke at være foretaget en konkret individuel vurdering af, hvorvidt manden kunne have bidraget med en større egenbetaling.

Sag nr. 38 vedrørende bevilling af hjælp til vand- og varmeefterregning.

En enlig kvinde søgte om hjælp til betaling af en vand- og varmeefterregning på 5.667 kr. Kommunen havde foretaget en beregning, hvorefter kvinden havde 706 kr. i underskud. Kvindens indtægter var 5.214 kr., og de faste godkendte udgifter beløb sig til 2.830 kr. Kommunen havde en vejledende takst for leveomkostninger på 3.000 kr.

Rådighedsbeløbet (indtægter minus udgifter) var på 2.384 kr. Kommunen bevilgede det ansøgte i henhold til integrationslovens § 35.

Ankestyrelsen fandt, at der var tvivl om afgørelsens overensstemmelse med lovgivningen og praksis. Begrundelsen var, at det ikke fremgik, at kommunen havde vurderet, om § 35s øvrige betingelser var opfyldt, herunder om udgiften var uforudset, eller om afholdelse af udgiften ville have afgørende betydning for ansøgers livsførelse. Det fremgik heller ikke, om kvinden tidligere havde fået hjælp til en sådan efterregning og var blevet vejledt om, at en sådan udgift i fremtiden ville blive anset for en forudset udgift, som hun selv skulle spare op til eller forsøge at undgå på anden måde.

Det fremgik således ikke, om der var foretaget en konkret individuel vurdering af de samlede forhold.

Tema 2: Dokumentation for beregning af rådighedsbeløb

Det fremgår af retssikkerhedslovens § 10, at myndighederne har ansvaret for, at sagerne, der behandles efter denne lov, er oplyst tilstrækkeligt. Af sagerne bør det derfor også fremgå hvilke oplysninger, der har ligget til grund for den enkelte sag, og der bør være dokumentation for oplysningerne i sagerne.

I 33 pct. af sagerne var der enten utilstrækkelig dokumentation for beregning af rådighedsbeløbet eller tvivl om dokumentationen for beregningen af rådighedsbeløbet, jf. tabel 3.11 i kapitel 3.

Undersøgelsens resultat har således givet anledning til at gøre opmærksom på nødvendigheden af et fyldestgørende oplysningsgrundlag, samt at der foreligger dokumentation herfor i sagen.

Eksempel på sag med tilstrækkelig dokumentation

Sag nr. 41 vedrørende hjælp til tandbehandling.

Sagen drejede sig om en gift ansøger med 2 børn, der søgte om hjælp til tandbehandling. Behandlingen vedrørte operativ fjernelse af tand som følge af sygdom. Behandlingen var foretaget 3 dage før ansøgningen om hjælp til dækning af regningen på 695 kr.

I sagen forelå en økonomisk opstilling med angivelse af, hvad indtægterne bestod af, i alt 11.626 kr. De dokumenterede rimelige faste udgifter var husleje, el, varme/vand, licens og telefon, i alt 5.329 kr. Rådighedsbeløbet var herefter 6.297 kr.

Kommunen havde foretaget en beregning, hvorefter der til kost m.m. til 2 voksne var afsat 5.000 kr. og til 2 børn 2.036 kr. Der var herefter beregnet et underskud på 739 kr.

Kommunen bevilgede beløbet i henhold til integrationslovens § 36 med den begrundelse, at manden ikke havde mulighed for at afholde udgiften selv. I afgørelsen blev der gjort opmærksom på, at ved fremtidige eventuelle ansøgninger skulle han rette henvendelse til kommunen, inden han påtog sig af udgiften i henhold til aktivlovens § 88 (jf. integrationslovens § 40).

Ankestyrelsen fandt, at der var dokumentation for beregning af rådighedsbeløbet.

Ankestyrelsen vurderede, at afgørelsen samlet set var i overensstemmelse med lovgivningen og praksis. Ankestyrelsen formodede, at der havde været tale om en akut situation, og Ankestyrelsen har meget sparsom praksis vedrørende rådighedsbeløb og betaling af tandbehandling til personer, der modtager starthjælp eller introduktionsydelse på starthjælpsniveau. Dog syntes denne afgørelse her også at være truffet ud fra en beregning af, om der var over- eller underskud efter anvendelse af de vejledende satser til kost m.m. Mulighederne for en afdragsordning syntes ikke at være indgået i vurderingen sammenholdt med, at udgiften var relativ lille.

Eksempler på sager med manglende dokumentation

Sag nr. 8 vedrørende bevilling af etableringshjælp.

Sagen drejede sig om en mand, der var familiesammenført med sin ægtefælle og deres 3 fællesbørn samt hustruens 5 særbørn, hvoraf 1 var over 18 år. De havde søgt om hjælp til senge til børnene efter aktivlovens § 81. Kommunen meddelte afslag på ansøgningen med den begrundelse, at der ikke var tale om en uforudsigelig udgift, som var opstået af et behov, der ikke havde kunnet forudses. I forbindelse med klage over afgørelsen revurderede kommunen sagen og ændrede afgørelsen til en bevilling. Det vurderedes nu, at der ikke var opsparings-evne, da en økonomisk vurdering viste et overskud på 1 kr.

Der forelå ingen økonomisk beregning i sagen.

Ankestyrelsen fandt ikke, at der var dokumentation for beregning af rådighedsbeløbet. På den baggrund kunne Ankestyrelsen ikke vurdere, om afgørelsen var i overensstemmelse med lovgivningen og praksis og måtte derfor vurdere, at der samlet set var tvivl om afgørelsens korrekthed.

Sag nr. 57 om bevilling af overlevelshjælp med tilbagebetalingspligt efter § 93, stk. 1, nr. 1.

En gift mand med 2 børn søgte om overlevelshjælp efter integrationslovens § 35. Af journalarkene fik man det indtryk, at kommunen administrerede en del af hjælpen, og af journalnotatet i forbindelse med ansøgningen fremgik alene, at familien kun havde fået udbetalt 300 kr. den pågældende måned. Kommunen bevilgede overlevelshjælp til 2 voksne og 2 børn for 14 dage med 1.540 kr. Hjælpen blev ydet med tilbagebetalingspligt i henhold til aktivlovens § 93, stk. 1, nr. 1. Af sagen fremgik, at familien havde underskrevet bevillingen. Erklæringen forelå ikke i sagen.

Der forelå ingen økonomisk oversigt.

Ankestyrelsen fandt, at der ikke forelå tilstrækkelig dokumentation for de økonomiske forhold.

Ankestyrelsen fandt det derfor også tvivlsomt, om ydelse af hjælpen med tilbagebetalingspligt var korrekt.

Eksempel på sag, hvor der var tvivl om dokumentationen

Sag nr. 82 om bevilling af hjælp til udgifter til tolk.

En gift ansøger søgte på grund af sprogvanskeligheder kommunen om hjælp til tolkebistand i forbindelse med fysioterapibehandling. I sagen forelå alene et meget kort journalnotat samt

en økonomisk opstilling. Af denne fremgik, at der var indtægter inklusiv boligsikring på kr. 12.479 kr. Af faste udgifter var alene medtaget husleje og el, i alt 6.733,00.

Rådighedsbeløbet udgjorde herefter 5.746 kr. Det fremgik ikke, hvor stor udgiften til tolkebi-standen var. Kommunen bevilgede det ansøgte beløb.

Ankestyrelsen fandt, at der var tvivl om dokumentationen for beregning af rådighedsbeløbet. At ansøger var gift eller samlevende fremkom alene ved, at der var påført to indtægter. Det kunne derfor heller ikke med sikkerhed siges, om der var børn og i givet fald hvor mange. Det kunne endvidere undre, at der ikke var andre faste udgifter, ligesom det var usikkert, hvad der var inkluderet i huslejen.

Samlet fandt Ankestyrelsen, at der var tvivl om afgørelsen var i overensstemmelse med lovgivningen og praksis på grund af usikkerheden om den økonomiske beregning. Endvidere fremgik det ikke, om der var ydet hjælp til selve behandlingen efter integrationslovens § 36. Såfremt dette ikke var tilfældet har Ankestyrelsen imidlertid ingen praksis vedrørende hjælp til dækning af udgifter til tolkebi-stand i forbindelse med behandling. Til sammenligning se SM A-39-01 (bilag 3), hvor Ankestyrelsen fandt, at det var en forudsætning for hjælp til betaling af kørselsudgifter efter aktivlovens § 82, at der var ydet hjælp til selve sygebehandlingen efter samme bestemmelse.

Tema 3: Vurdering af betingelserne (ud over de økonomiske)

De enkelte bestemmelser om særlig støtte, der har indgået i undersøgelsen, indeholder tillige andre end de økonomiske betingelser, som skal være opfyldt for at kunne modtage hjælp efter bestemmelsen. For eksempel er det en betingelse for at yde hjælp efter aktivlovens § 81, at der er tale om personer, der har været ude for ændringer i sine forhold, og der skal endvidere være tale om en rimeligt begrundet enkeltudgift. Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse.

Af hensyn til retssikkerhed og dokumentation og lovmæssig forvaltning bør forvaltningens vurderinger af, om disse betingelser er opfyldt, klart fremgå af sagen.

Undersøgelsens resultat har givet anledning til at bemærke, at kommunerne bør have øget opmærksomhed på, at kommunens vurdering af om alle betingelser for at yde hjælp efter den enkelte bestemmelse er opfyldt og fremgår af sagen.

Eksempel på sag, hvor Ankestyrelsen var enig

Sag nr. 35 vedrørende hjælp til transport og afslag på hjælp til varmeefterregning.

En samlevende mand med 1 barn søgte om hjælp til transport til henholdsvis sprogskole, Niels Brock, samt et vejledningsforløb for en bestemt periode (uden beløbsangivelse) samt om økonomisk hjælp til dækning af varmeafregning/efterbetaling på kr. 1.155,65. Familiens rådighedsbeløb var beregnet til 5.893 kr.

Kommunen bevilgede hjælp til transporten efter integrationslovens § 34, men gav afslag på økonomisk hjælp til efterbetaling af varme, jf. integrationslovens § 35.

Kommunen skønnede, at der var tale om et overforbrug af varme, som skønnedes forudset. Det vurderedes, at der heller ikke undtagelsesvist kunne bevilges økonomisk hjælp til en forudset udgift, jf. § 35 i integrationsloven.

I vurderingen var der lagt vægt på den økonomiske beregning, som viste et rådighedsbeløb på ca. 5.893 kr. pr. måned før afholdelsen af et månedligt afdrag på efterbetaling for varme på ca. 386 kr. pr. måned.

Når familien havde betalt det ekstra afdrag, ville familiens rådighedsbeløb udgøre ca. 5.500 kr. i løbet af 3 måneder. Det skønnedes ikke, at afholdelsen ville have en afgørende betydning for familiens livsførelse. Ankestyrelsen fandt, at afgørelsen samlet set var i overensstemmelse med lovgivningen og praksis, og at der var foretaget en konkret vurdering af såvel de økonomiske som de øvrige betingelser.

Eksempel på sag, hvor Ankestyrelsen var uenig

Sag nr. 95 vedrørende løbende hjælp.

Sagen drejer sig om en enlig mand, der jævnlig henvendte sig til kommunen med henblik på hjælp til enkeltydelser. Han modtog starthjælp og var under administration. Manden boede på KFUM. Af starthjælpen betaltes husleje på 2.451 kr. fra administrationskontoen. Manden fik udbetalt 2.000 kr. at leve for. Huslejen var på 3.658 kr. Resten af huslejen betaltes hver måned over § 81.

Af sagen fremgik, at manden jævnlig fik hjælp til enkeltudgifter i henhold til aktivlovens § 81, da sagsbehandleren ikke mente, at man kunne leve for 2.000 kr. om måneden. Manden havde blandt andet fået overlevelshjælp, hjælp til betaling af bøde til metroen og dækning af telefonregning på 2.311 kr. Ansøger havde behov for at tale med familie i udlandet, da han havde det psykisk dårligt.

Udbetalingen blev senere ændret således, at der 2 gange om måneden blev udbetalt 1.500 kr. til leveomkostninger ved at det beløb, der blev taget til dækning af husleje fra administrati-

onskontoen, nedsattes. Som følge heraf blev der ydet et større beløb efter aktivlovens § 81 til dækning af den resterende husleje.

Ankestyrelsen fandt, at selv om der undtagelsesvist kunne ydes hjælp til forudseelige udgifter, for eksempel til betaling af en restance, hvis det efter en konkret vurdering var af afgørende betydning for en ansøgers livsførelse, jf. SM A-30-03 (jf. bilag 3), måtte afgørelsen anses for at være i strid med bestemmelsen i § 81 om enkeltydelser samt i strid med de intentioner, der lå bag indførelsen af starthjælpen. Det har således ikke været tilsigtet, at de lavere satser for starthjælp skulle suppleres op med løbende hjælp efter § 81.

Eksempel på sag, hvor Ankestyrelsen var i tvivl

Sag nr. 2 vedrørende bevilling til dækning af regning til forsyningsvirksomhed.

Sagen drejede sig om en ung udeboende på integrationsydelse på starthjælpsniveau. Han søgte om hjælp til dækning af et indbetalingskort til en forsyningsvirksomhed med 940 kr. den 21. juni 2005. Han havde fået selvstændig bolig den 1. maj 2005. Det fremgik ikke af sagen, hvad det var for en forsyningsvirksomhed, eller om der var tale om forudbetalt forsyning.

Af den økonomiske beregning fremgik, at der var indtægter på 4.047 kr. og faste godkendte udgifter på 2.677 kr., hvoraf nettohusleje udgjorde 2.016 kr. og el og gas 216 kr. Kommunen havde beregnet et underskud på 1.430 kr. på baggrund af en vejledende sats på 2.800 kr. til leveomkostninger til en voksen. Kommunen bevilgede det ansøgte efter integrationslovens § 35, idet kommunen vurderede, at ansøger ikke havde mulighed for at lægge til side til beløbet.

Rådighedsbeløbet (indtægter minus rimelige faste udgifter) udgjorde 1.370 kr.

Ankestyrelsen fandt, at der var tvivl om afgørelsens overensstemmelse med lovgivningen og praksis. Det var ikke nærmere oplysninger om kommunens vurdering af de øvrige betingelse i bestemmelsen bortset fra den økonomiske, eller om ansøger fremover med det meget lave rådighedsbeløb ville kunne afholde sine faste udgifter. Det fremgik således ikke, at det var undtagelsesvist, at hjælpen blev ydet.

Tema 4: Manglende overensstemmelse med praksis

Ankestyrelsen offentliggør principielle afgørelser i form af Sociale Meddelelser (SM'er), som kan ses på Ankestyrelsens hjemmeside. Afgørelserne er en vigtig informationskilde om retspraksis på store dele af det sociale område. Undersøgelsen har givet anledning til at bemærke, at kommunerne bør have øget opmærksomhed på de offentliggjorte principielle afgørelser, idet undersøgelsen har vist, at såvel afgørelser som foretagne beregninger har været i strid med en gældende praksis.

Eksempel på sag, hvor Ankestyrelsen var enig

Sag nr. 81 vedrørende hjælp til barnevogn og barneseng (beregning i strid med praksis).

En enlig kvinde søgte om hjælp til barnevogn og barneseng med et beløb på 2.100 kr. Det fremgik ikke af sagen, om kvinden havde født på tidspunktet for ansøgningen. Af kommunens beregning fremgik, at hendes rådighedsbeløb var på 1.562 kr. Under faste udgifter var medtaget et afdrag til kommunen på 200 kr. Kommunen bevilgede det ansøgte beløb efter integrationslovens § 35.

Ankestyrelsen fandt, at afgørelsen på det foreliggende samlet set var i overensstemmelse lovgivningen og praksis. Af oplysninger i sagen lå kun et meget kort journalnotat på 2 1/2 linie, hvoraf fremgik, at kvinden reelt var eneforsørger. Endvidere forelå en økonomisk beregning. Der var ingen oplysninger om faderen til barnet.

Ankestyrelsen gjorde i sagen opmærksom på SM A-17-04 (jf. bilag 3) vedrørende hjælp til tandbehandling, hvoraf fremgik, at ved vurderingen af en ansøgers mulighed for selv at betale for en tandbehandling efter aktivlovens § 82 skulle hustruens månedlige afdrag på skattegæld ikke medregnes. Begrundelsen var, at der efter gældende praksis ikke ydes hjælp til gæld til det offentlige. Hvis afdrag på skattegæld blev medregnet ville dette betyde, at der indirekte blev ydet hjælp til gæld til det offentlige.

Eksempler på sager, hvor Ankestyrelsen var uenig

Sag nr. 49 vedrørende bevilling af hjælp til beboerindskud og 1/2 måneds husleje med tilbagebetalingspligt.

Sagen drejede sig om en enlig kvinde med 2 børn, der søgte om hjælp til betaling af beboerindskud på 16.678 kr. Hun skulle endvidere betale 1/2 måneds husleje.

Kvinden havde ikke mulighed for at betale denne udgift, da hun ikke kunne spare op af sin starthjælp. Der skønnedes i den aktuelle situation at være en rimelig grund til flytningen. Ansøgningen var vurderet efter integrationslovens § 35.

Da kvinden på grund af dårlig økonomi ikke kunne få lån til beboerindskud, idet hun i forvejen havde et lån til nuværende bolig, blev der bevilget i alt 18.728 kr. mod tilbagebetaling. Hele beløbet var tilbagebetalingspligtigt efter aktivlovens § 92, stk. 1, 2. pkt. om boligindskud eller lignende, jf. integrationslovens § 41.

Da der ikke var nogen økonomisk beregning i sagen, var det ikke muligt, at vurdere, om bevillingen var rigtig ud fra en økonomisk betragtning.

Ankestyrelsen fandt, at kommunens afgørelse om at yde 1/2 måneds husleje med tilbagebetalingspligt ikke var i overensstemmelse med praksis.

Det fremgår af SM A-20-99 (jf. bilag 3), at der ikke skulle ske tilbagebetaling af hjælp til den halve måneds husleje, som ansøger fik bevilget sammen med boligindskud, idet der for huslejens vedkommende ikke var mulighed for opsparing, som kunne komme ansøger til gode ved fraflytning af lejemålet.

Boligindskuddet skulle tilbagebetales, da tilbagebetaling af boligindskud var obligatorisk, jf. aktivlovens § 92, stk. 1.

Sag nr. 60 vedrørende bevilling af hjælp til depositum og forudbetalt husleje med tilbagebetalingspligt.

En enlig mand med bidragspligt søgte om depositum og forudbetalt husleje til ny lejlighed i henhold til integrationslovens § 35.

Af journaloplysningerne fremgik, at manden havde indtægter i form af starthjælp på 5.706 kr. Manden havde udgifter for i alt 2.837 kr. Rådighedsbeløbet var således 2.869 kr. Kommunen vurderede, at manden ikke havde en månedlig egenbetalings/opsparingsevne i forhold til den ansøgte udgift. Udgiften blev i den konkrete situation vurderet som en rimelig velbegrundet enkeltudgift.

Af journalnotatet fremgik, at kommunen bevilgede hjælp til depositum i henhold til integrationslovens § 35 og mod tilbagebetaling i henhold til aktivlovens § 92, jf. introduktionslovens § 41. Beløbet var på 8.960 kr.

Af lejekontrakten fremgik, at depositum udgjorde 6.720 kr. og forudbetalt leje 2.240 kr.

Af tilbagebetalingserklæringen fremgik, at der var ydet hjælp til depositum og forudbetalt leje med i alt 8.960 kr. efter aktivlovens § 35.

Ankestyrelsen havde ingen bemærkninger til den økonomiske vurdering. Rådighedsbeløbet skulle ses i sammenhæng med udgiftens størrelse og mulighederne for opsparing. I journalnotatet var alene påført udgifter i form af husleje, børnebidrag og el. Ankestyrelsen har meget sparsom praksis vedrørende integrationsydelse på starthjælpsniveau, rådighedsbeløb og hjælp til enkeltudgifter.

Vedrørende lovligheden af tilbagebetalingspligten af forudbetalt leje efter aktivlovens § 92, stk. 1, jf. ovenfor under sag nr. 49 og SM A-20-99.

Sag nr. 86 vedrørende bevilling af hjælp til kørsel fra sygehus (regelhenvisningen).

En enlig kvinde med 2 børn søgte om taxakørsel fra sygehus til hjem i forbindelse med operation. Kommunen bevilgede kørslen i henhold til integrationslovens § 36.

Ankestyrelsen kunne ikke vurdere de økonomiske forhold, da der ikke forelå nogen økonomisk beregning i sagen. Der forelå heller ingen vurdering af, om hjælpen kunne være ydet efter anden lovgivning.

Ankestyrelsen fandt, at afgørelsen var i strid med praksis. Det fremgår af SM A-39-01 (jf. bilag 3), der vedrørte aktivlovens § 82, at det er en forudsætning for hjælp til betaling af transportudgifter efter aktivlovens bestemmelse om sygebehandling m.v., at der ydes hjælp til selve sygebehandlingen efter samme bestemmelse.

Eksempel på sag, hvor Ankestyrelsen var i tvivl

Sag nr. 77 vedrørende bevilling af hjælp til betaling af depositum og delvis bevilling af hjælp til etablering. (Beregningen i strid med praksis)

En enlig kvinde med 1 barn med ophold på krisecenter søgte om økonomisk hjælp til dækning af depositum til nyt lejemål med 9.600 kr. samt økonomisk hjælp til etablering med 4.500 kr. Hun havde søgt om separation og forventede ikke at kunne få noget indbo med fra hjemmet, da manden ejede det hele.

Kommunen bevilgede 9.600 til betaling af depositum efter integrationslovens § 35. Udgiften vurderedes at være rimeligt begrundet. Hun havde været udsat for en social begivenhed ved samlivets ophør. Hun havde været nødt til at flytte til krisecentret og var ikke blevet forsørgt af ægtefællen. Hun skyldte 13.263 kr. til krisecentret og havde ikke haft mulighed for at spare op til udgiften. Hjælpen blev ydet mod tilbagebetalingspligt efter aktivlovens § 92, jf. integrationslovens § 41.

Vedrørende depositum var der i journalnotatet anført, at § 35 skulle rettes til § 39. Af tilbagebetalingserklæringen fremgik, at depositum var ydet efter § 39. Af den skriftlige afgørelse fremgik, at depositum var ydet efter § 35.

Ankestyrelsen kan i den forbindelse henvise til SM O-70-97 (jf. bilag 3) vedrørende depositum efter aktivlovens § 81 samt vejledning om ydelser efter integrationsloven af 1. juni 2004, pkt. 7.3.1 (jf. bilag 2), hvorefter depositum ydes efter § 35.

Kommunen bevilgede 2.000 kr. til etablering i henhold til integrationsloven § 35. Det vurderedes, at der var tale om en rimelig begrundet enkeltudgift, da kvinden ikke havde haft mulighed for at få noget ud af boet. Kvinden havde først nu fået bevilget løbende hjælp med

tilbagevirkende kraft med i alt 17.360 kr. og havde efter afregning med krisecentret 4.097 kr. tilbage. Det vurderedes derfor, at hun selv havde mulighed for at betale en del af etableringen.

Af det økonomiske overslag fremgik, at ansøger ville have et rådighedsbeløb på 5.137 kr. Det vejledende beløb til leveomkostninger for en voksen og 1 barn var sat til 4.500 kr. Der var her efter beregnet et overskud på 637 kr. Kommunen havde på indtægtssiden medtaget børnetilskud og børnebidrag.

Rådighedsbeløbet uden børneydelserne ville være på 3.407 kr.

Ankestyrelsen fandt, at der var tvivl om afgørelsens overensstemmelse med lovgivningen og praksis.

Det var i strid med SM O-34-88 (jf. bilag 3) at medtage børneydelserne i opgørelsen af indtægten. Af SM'en fremgår, at børnetilskud, børnebidrag og børnefamilieydelse ikke kan indgå i opgørelsen af indtægten hos en kvinde ved vurderingen af hendes betalingsevne.

Derimod måtte der ved skønnet over betalingsevnen tages hensyn til, at udgifter, der vedrørte børnenes behov, i et vist omfang var dækket af de omhandlede sociale ydelser til børnene.

For så vidt angik resultatet fremgik det ikke nærmere, hvordan kommunen havde foretaget den samlede vurdering. Der henvises i den forbindelse til det forhold, at der var ansøgt om 4.500 kr. til etablering, og at der var 4.097 kr. i overskud efter afregning med krisecentret.

Det var endvidere uklart, hvordan kommunens vurdering ville have set ud, uden at børneydelserne indgik i opgørelsen af indtægten.

5.2 Formalitetsvurderingen

Ankestyrelsen har som led i undersøgelsen gennemgået sagerne med henblik på en vurdering af, om myndighederne har overholdt de forvaltningsretlige og retssikkerhedsmæssige krav med hensyn til sagsbehandlingen i de indsendte sager. I formalitetsvurderingen indgik i denne undersøgelse blandt andet vurdering af følgende forhold:

- Skriftlighed
- Begrundelse (FVL §§ 22 og 24)
- Partshøring (FVL §§ 19 og 21)
- Klagevejledning (FVL § 25)

Undersøgelsen har givet anledning til at gøre opmærksom på, at kommunerne bør have øget opmærksomhed på kravene om begrundelse, partshøring og klagevejledning og i den forbin-

delse i højere grad være opmærksom på, hvorvidt afgørelsen er udtryk for, om der er givet fuldt medhold i det ansøgte.

Resultaterne af formalitetsvurderingen er nærmere beskrevet nedenfor samt i tabel 5.1.

Tabel 5.1 Fordeling af formalitet

Formalitet	Ja		Nej		I tvivl		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Skriftlig afgørelse	59	63	34	37	0	0	93	100
Begrundelse i overensstemmelse med FVL	86	92	3	3	4	4	93	100
Partshøring lovpligtig i sagen	1	1	92	99	0	0	93	100
Klagevejledning i overensstemmelse med FVL	84	90	2	2	7	8	93	100

Skriftlige afgørelser

63 pct. (59 sager) af de kommunale afgørelser var skriftlige, mens der i 37 pct. (34 sager) var sket en mundtlig meddelelse af afgørelsen, jf. tabel 5.1.

Efter Ankestyrelsens opfattelse kan det anbefales, at alle afgørelser meddeles i skriftlig form af hensyn til dokumentation og retssikkerhed, også selvom der er tale om en afgørelse, hvor ansøger får fuldt ud medhold. Skriftlighed synes særlig vigtig, hvor der er givet afslag eller delvis bevilling. Endvidere i bevillinger, hvor der ikke er søgt om et bestemt beløb, således at borgeren kan se begrundelsen for det af kommunen bevilgede beløb.

Begrundelse

Pligten til skriftlig begrundelse fremgår af forvaltningslovens §§ 22 og 24, se lovteksten i bilag 2. Efter forvaltningsloven stilles der alene krav om at få en begrundet afgørelse, såfremt denne er skriftlig og ikke giver ansøger fuldt ud medhold. Ankestyrelsen har vurderet, om kommunerne har begrundet de afgørelser, der indgik i undersøgelsen i overensstemmelse med reglerne.

Som det fremgår af tabel 5.1 ovenfor, var 92 pct. (86 sager) begrundet i overensstemmelse med kravene i forvaltningsloven. I 3 pct. (3 sager) var kravene til begrundelsen ikke opfyldt, og i 4 pct. (4 sager) var Ankestyrelsen i tvivl om sagerne var begrundet i overensstemmelse med kravene i forvaltningsloven.

I de 4 sager, hvor der var tvivl om, hvorvidt afgørelsen var tilstrækkeligt begrundet, drejede det sig om henholdsvis 1 afslag og 3 delvise bevillinger. Det fremgik af dem alle, at der var sendt skriftlig afgørelse. Denne lå imidlertid ikke i sagen.

Eksempler på utilstrækkelig begrundelse.

Sag nr. 49 om tilbagebetaling af hjælp til indskud og 1/2 måneds husleje.

Sagen drejede sig om hjælp til indskud og 1/2 måned husleje i forbindelse med flytning til ny lejlighed.

Kommunen bevilgede begge dele. Hele hjælpen blev gjort tilbagebetalingspligtig. Afgørelsen måtte betragtes som en delvis bevilling. Der forelå i sagen en skriftlig afgørelse i form af en tilbagebetalingserklæring. I erklæringen var der afkrydset i rubrikken ud fra § 92, stk. 1, 2. pkt. "boligindskud eller lignende". Tilbagebetalingspligten var imidlertid ikke begrundet.

Sag nr. 60 om tilbagebetaling af hjælp til depositum og forudbetalt leje.

En kommune ydede hjælp til depositum og forudbetalt husleje med tilbagebetalingspligt. Afgørelsen måtte betragtes som delvis bevilling. Af journalnotatet fremgik, at hele hjælpen var gjort tilbagebetalingspligtig efter aktivlovens § 92, jf. integrationslovens § 41. Der forelå i sagen en skriftlig afgørelse i form, at en tilbagebetalingserklæring på engelsk. Der var ingen afkrydsninger ud fra tilbagebetalingsbestemmelserne, og der var ingen begrundelse for tilbagebetalingen.

Ankestyrelsen har tidligere taget stilling til tilbagebetalingserklæringer og manglende begrundelse. Det fremgår blandt andet af SM O-76-97 (jf. bilag 3), at tilbagebetalingserklæringer må anses for at være skriftlige afgørelser, som skal opfylde formkravene i forvaltningsloven. Ankestyrelsen har truffet afgørelse i 4 sager, hvor der forelå tilbagebetalingserklæringer. I 2 af sagerne var der ved afkrydsning alene henvist til dagældende bistandslovs § 26, stk. 1, nr. 1. I 2 andre sager var der ved afkrydsning alene henvist til dagældende bistandslovs § 26, stk. 3. Alle sager måtte anses for utilstrækkeligt begrundede.

Sag nr. 61 om delvis hjælp til etablering.

En familie, der ventede barn havde søgt om hjælp til babyudstyr og etablering i forbindelse med flytning fra møbleret kollegieværelse til ny bolig. Af kommunens skriftlige afgørelse fremgik, at der ikke bevilgedes hjælp til mikroovn eller tæpper. Denne del af afgørelsen var imidlertid ikke begrundet.

Partshøring

Ankestyrelsen har ved gennemgangen af sagerne vurderet, i hvilket omfang der burde have været foretaget partshøring.

Ankestyrelsen vurderede, at der ikke skulle foretages partshøring i 99 pct. (92 sager) af de kommunesager, der indgik i undersøgelsen.

Som det fremgår af tabel 5.1 ovenfor, var der 1 sag, hvor Ankestyrelsen fandt, at der burde have været partshørt, og hvor partshøring ikke var foretaget.

Hvor partshøring skulle have været foretaget

Sag nr. 3 om hjælp til etablering.

En gift kvinde med 2 børn søgte om hjælp til etablering i forbindelse med flytning til ny lejlighed. Der var ikke søgt om et bestemt beløb. Manden var tidligere bevilget 7.000 kr. som et rammebeløb til etablering. Det blev på daværende tidspunkt aftalt, at hvis beløbet på trods af fornuftige dispositioner ikke rakte, så var der mulighed for at rammen kunne overskrides. I forbindelse med familiesammenføringen fik kvinden udbetalt 1.000 kr. i etablering. Mandens 1-værelses lejlighed var imidlertid efterfølgende blevet for lille. Kommunen bevilgede senere 6.000 kr. til kvinden til etablering på baggrund af en ny ansøgning. Af journalnotatet fremgik, at begrundelsen var, at kvinden tidligere havde fået 1.000 kr., men at hun i alt skulle have samme beløb, som manden havde fået.

Ankestyrelsen fandt, at kommunen burde have partshørt i, at det ville indgå i vurderingen af kvindens ansøgning, at hun tidligere havde fået 1.000 kr. til etablering.

Klagevejledning

Pligten til at give klagevejledning fremgår af forvaltningslovens § 25, jf. bilag 2

Det fremgår af tabel 5.1 ovenfor, at i 90 pct. (84 sager) af de kommunale sager, der er indgået i undersøgelsen, er klagevejledningen vurderet i overensstemmelse med forvaltningslovens § 25. I en del af sagerne var der ikke krav om klagevejledning efter forvaltningsloven, da der var tale om mundtlige afgørelser, og i andre sager var der givet fuld bevilling. I 2 pct. (2 sager) var klagevejledningen ikke i overensstemmelse med lovgivningen eller god forvaltningsskik, mens der i 8 pct. (7 sager) var tvivl om klagevejledningens overensstemmelse med forvaltningslovens § 25. Der var i sidstnævnte tilfælde tale om skriftlige afgørelser, hvor der enten var givet afslag eller delvis bevilling. Tvivlen i de 7 sager skyldtes, at det af sagerne fremgik, at der var givet klagevejledning, men at denne ikke var sendt med sagen.

Klagevejledning forkert eller utilstrækkelig

Sag nr. 48 om hjælp til tandbehandling.

Sagen drejede sig om fuld bevilling til betaling af en tandbehandling. Af tandlægeoverslaget fremgik, at beløbet var vejledende. Kommunen havde udfærdiget en skriftlig bevillingsskrivelse. Af denne fremgik, at der ikke kunne klages over kommunens afgørelse.

Ankestyrelsen fandt, at selv om der ved fuld bevilling ikke er krav om klagevejledning, så var der tale om en afgørelse, der efter sin art kunne klages til det sociale nævn efter de almindelige klageregler. Kommunen burde derfor have givet korrekt klagevejledning.

Sag nr. 60 om hjælp til depositum og forudbetalt leje.

Sagen drejede sig om delvis bevilling. Der var bevilget hjælp til depositum og forudbetalt leje. Hele hjælpen var ydet med tilbagebetalingspligt. Af klagevejledningen i den skriftlige afgørelse fremgik, at der kunne klages over afgørelsen inden 4 uger. Endvidere var der ingen dato i den trykte rubrik hertil. I øverste højre hjørne oppe i margenen var der påført en dato.

Ankestyrelsen fandt, at klagevejledningen burde være udformet således, at modtageren ikke kan være i tvivl om, fra hvilket tidspunkt klagefristen regnes.

6 Nævnssager

6.1 Den materielle vurdering

Generelle bemærkninger

De indsendte nævnssager er gennemgået i Ankestyrelsen med henblik på en vurdering af korrektheden i forhold til lovgivningen og Ankestyrelsens praksis.

Ankestyrelsen vurdering

Udfaldet af vurderingen blev, at i 86 pct. af sagerne (31 sager), var nævnets afgørelse og Ankestyrelsens bedømmelse sammenfaldende, *jf. tabel 3.15 i kapitel 3*. I 14 pct. (5 sager) har Ankestyrelsen været i tvivl om afgørelsens korrekthed. Ankestyrelsen har ikke været uenig i nogen af nævnsafgørelserne.

Sager hvor Ankestyrelsen har erklæret sig enig

I 80 pct. af sagerne (29 sager) har nævnet tiltrådt et kommunalt afslag, eventuel med en ændret begrundelse, og i 20 pct. (7 sager) har nævnet hjemvist sagen til ny vurdering, *jf. tabel 3.14 i kapitel 3*. I flere af disse sager har nævnet præciseret kommunens pligt til at foretage en konkret individuel vurdering samt pligten til at oplyse sagen i tilstrækkeligt omfang.

Sager hvor Ankestyrelsen har erklæret sig i tvivl

I de 5 sager, hvor Ankestyrelsen har været i tvivl, om nævnets afgørelse har været i overensstemmelse med lovgivningen og praksis, var årsagen i 2 sager, at der ikke var medsendt dokumentation for beregning af rådighedsbeløbet. I 1 sag var der tvivl om, hvorvidt der var lagt det rigtige rådighedsbeløb til grund, og i 2 sager skyldtes tvivlen, at der var behov for yderligere belysning ved praksis. På det foreliggende var det derfor tvivlsomt, om betingelserne for hjælpen var opfyldt.

Tema 5: Konkret individuel vurdering

Ankestyrelsen har været enig i de nævnsafgørelser, hvor der er sket hjemvisning, fordi der ikke havde været foretaget en konkret individuel vurdering.

Eksempler på sager, hvor Ankestyrelsen var enig

Sag nr. 6 vedrørende hjælp til cykler.

En enlig kvinde med tvillinger på 16 år søgte om hjælp til betaling af cykler til børnene. Ansøger modtog starthjælp og forsørgertillæg samt børnefamilieydelse, men ingen børnetilskud.

Kommunen meddelte afslag efter integrationslovens § 35. Begrundelsen var, at det ikke var en uforudset udgift, og det vurderedes heller ikke at være en rimelig begrundet udgift.

Derudover skulle det forsørgertillæg, ansøger modtog fra kommunen, samt børneydelserne kunne dække nyanskaffelser til børnene. Kommunen foreslog, at børnene fik sig et fritidsarbejde og på den måde tjene penge til at købe ting, som de ønskede.

Nævnet hjemviste sagen til fornyet afgørelse.

Begrundelsen var, at kommunen ikke lovligt kunne begrunde afslag på støtte med, at udgiften ikke vurderedes at være rimeligt begrundet. Nævnet henviste i den forbindelse til, at en udgift til anskaffelse af cykler efter sin art konkret kunne anses for en udgift, der kunne ydes støtte til efter integrationslovens § 35, jf. aktivlovens § 81.

Begrundelsen var endvidere, at kommunen ikke havde godtgjort, at ansøger havde haft mulighed for at spare op til cykler. Spørgsmålet, om en udgift havde kunnet forudses, havde alene betydning, når der var tale om en rimelig begrundet enkeltudgift, som ansøger havde haft mulighed for at spare op til.

I forbindelse med at kommunen skulle foretage en ny vurdering, skulle kommunen konkret vurdere børnenes behov for cykler. Ved den konkrete vurdering måtte kommunen hense til, at der var tale om en flygtningefamilie, der var startet i integrationsprogram og havde oprettet husholdning i Danmark i 2003.

Dernæst skulle kommunen, hvis børnene havde behov for cykler, konkret vurdere, om ansøger havde haft mulighed for at spare op til cykler og derefter, hvis det ikke havde været tilfældet, om ansøger på ansøgningstidspunktet selv havde haft mulighed for at afse midler til cykler.

Ved trangsvurderingen skulle kommunen sammenholde accepterede faste udgifter med ansøgers indtægter i form af starthjælp og forsørgertillæg, og kommunen skulle vurdere, om det rådighedsbeløb, der dernæst fremkom, gav ansøger mulighed for udover løbende underhold til sig selv og de 2 børn at anskaffe cykler, forudsat at disse cykler måtte anses for at være nødvendige, altså rimeligt begrundede i lovens forstand.

Nævnet henstillede til kommunen at vejlede ansøger om at rette henvendelse til statsamtet med henblik på fastsættelse af bidrag til børnenes underhold.

Ankestyrelsen vurderede, at nævnets afgørelse måtte anses for at være i overensstemmelse med lovgivningen og praksis. Dog tilføjedes det, at der i begrundelsen burde have været henvist til SM O-49-98, hvoraf det fremgår, at en del af udgifterne til børnenes forsørgelse må anses for at kunne dækkes af de modtagne børneydelser.

Sag nr. 32 vedrørende forsørgelsesbehov og skøn under regel.

En gift ansøger med 1 barn havde søgt om hjælp til først tandbehandling med 2.918 kr. og efterfølgende om hjælp til briller med 2.009 kr. efter integrationslovens § 36. Kommunen meddelte først afslag på tandbehandlingen med den begrundelse, at en beregning af familiens økonomi viste, at der var overskud i budgettet. Det vurderedes, at ansøger selv havde råd til at afholde udgiften.

I en efterfølgende uddybende begrundelse anførte kommunen, at forsørgelsesbehovet var sat i forhold til, hvis pågældende var på kontanthjælp. Det vil sige der beregnedes et forsørgelsesbehov på 3.300 kr. pr. voksen kontanthjælpsmodtager og 1.617 kr. pr. barn. Ud af dette skulle afholdes udgifter til tandlæge, medicin mv. op til 300 kr. pr. måned. Budgettet, hvor behovet til underhold var sat som ovenfor anført, viste et overskud på 139 kr. Af et journalnotat fremgik, at kommunen vurderede, at familien kunne afholde udgiften til tandbehandling over en 6 måneders periode.

Kommunen meddelte 2 måneder senere afslag på hjælp til briller med den begrundelse, at en beregning af familiens økonomiske forhold viste et overskud i budgettet, hvorfor kommunen vurderede, at ansøger selv havde råd til at afholde udgiften.

Af oversendelsesskrivelsen til nævnet fremgik, at kommunen havde foretaget en ny beregning. Behov for underhold var nu sat til 60,44 pct. af behov til underhold for personer på kontanthjælp, hvilket svarede til forholdet mellem kontanthjælp og starthjælpssatsen netto for pågældende. Endvidere fremgik det, at transgberegningen viste et overskud på 2.575 kr. efter behov for underhold. På daværende tidspunkt var det oplyst, at ansøger havde indgået en afdragsordning med tandlægen på 400 kr. pr. måned. Der var herefter et overskud efter behov til underhold på 2.170 kr. Underholdet var nu sat til 1.995 kr. pr. voksen og 1.617 for 1 barn.

Nævnet ophævede kommunens afgørelser og hjemviste sagerne til fornyet behandling i kommunen.

Nævnet henviste til kommunens omberegning. Efter nævnets opfattelse havde kommunen ikke i sagerne foretaget en nærmere konkret og individuel vurdering af familiens samlede økonomiske forhold.

Nævnet fandt, at der ikke i lovgivningen var hjemmel til at anvende ovennævnte fremgangsmåde i forbindelse med transgvurderingen for personer på starthjælp, og at kommunen ved afgørelserne havde handlet i strid med den almindelige forvaltningsretlige grundsætning om forbud mod at sætte skøn under regel.

Nævnet fandt som følge heraf, at kommunens afgørelser var i strid med de retlige rammer, der gjaldt for skønsudøvelsen ved afgørelser efter integrationslovens § 36 og at afgørelserne var ugyldige.

Nævnet ophævede derfor kommunens afgørelser, og hjemviste sagerne med henblik på, at kommunen foretog en konkret og individuel vurdering af, om ansøger havde økonomiske muligheder for at afholde udgifter til briller og tandbehandling. Nævnet havde herved ikke taget stilling til, om ansøgers ansøgninger kunne imødekommes.

Ankestyrelsen fandt, at nævnets afgørelse var i overensstemmelse med lovgivningen og praksis. Det fremgår af SM O-73-95 (jf. bilag 3), at en kommune ved at fastsætte interne retningslinier, hvorefter en ansøgers underholdsbeløb – uden individuel vurdering – udgjorde 2.000 kr., havde sat det individuelle skøn under regel. Dette var ulovligt.

Ankestyrelsen er opmærksom på, at SM'en vedrørte en kontanthjælpsmodtager.

Ankestyrelsen kan endvidere henvise til SM O-72-95 (jf. bilag 3), hvorefter Ankestyrelsen fandt, at en kommune ikke kunne fastsætte interne retningslinier, hvorefter ansøger – uden en individuel vurdering – selv skulle afholde 250 kr. pr. afsluttet tandbehandling.

Sag nr. 35 vedrørende hjælp til tandbehandling (almindelig vedligeholdelse).

En gift ansøger søgte om hjælp til tandbehandling efter integrationslovens § 36 med et beløb på 1.064 kr. Ifølge et vedlagt udskrift fra Det Centrale Person Register var der børn, men det fremgik ikke af sagen, hvor mange der var. Kommunen meddelte afslag på ansøgningen. Af begrundelsen fremgik, at overslaget fra tandlægen var gennemgået, og der var tale om 1 plastfyldning, 1 røntgenoptagelse samt 1 lokalbedøvelse. Dette vurderedes som værende almindelig vedligeholdelse af tænder, og behandlingen vurderedes således ikke at være nødvendig og helbredsmæssigt velbegrunder.

Nævnet hjemviste sagen til fornyet behandling og afgørelse. Begrundelsen var, at nævnet på det foreliggende grundlag ikke kunne vurdere, om ansøger var berettiget til hjælp til tandbehandling. Der var lagt vægt på, at der ikke forelå nogen vurdering af husstandens økonomiske forhold.

Det bemærkedes, at kravet om, at behandlingen skulle være nødvendig og helbredsmæssigt begrundet som hovedregel ville være opfyldt, hvis behandlingen var lægeligt dokumenteret. Kommunen burde dog påse, at der ikke blev foretaget behandling, som lå ud over, hvad der var nødvendigt i hvert enkelt tilfælde, herunder om det var absolut nødvendigt at få foretaget den pågældende behandling.

Nævnet var ikke umiddelbart enig i, at almindelig vedligeholdelse af tænder som udgangspunkt ikke kunne antages at være nødvendig og helbredsmæssigt begrundet.

Nævnet fandt, at kommunen ved den fornyede behandling af sagen måtte foretage en konkret vurdering af baggrunden for ansøgningen om hjælp herunder om den foreslåede behandling var helbredsmæssigt begrundet.

Det bemærkedes, at der som udgangspunkt alene kunne ydes hjælp til den billigst forsvarlige løsning, herunder at en dyrere plastfyldning frem for amalgamfyldning skulle være helbredsmæssigt eller kosmetisk begrundet.

Kommunen måtte samtidig ved vurderingen af nødvendigheden af behandlingen foretage en konkret vurdering af husstandens økonomiske forhold, herunder om ansøger havde mulighed for selv at betale tandbehandlingen eller dele af denne.

Ankestyrelsen fandt, at nævnets afgørelse var i overensstemmelse med lovgivningen og praksis.

Tema 6: Dokumentation for beregning af rådighedsbeløb

I 68 pct. af sagerne (15 nævnssager), hvor nævnets afgørelse var truffet ud fra en økonomisk vurdering, forelå der tilstrækkelig dokumentation for beregning af rådighedsbeløbet, jf. tabel 3.23 i kapitel 3. I 18 pct. (4 sager) forelå der ikke tilstrækkelig dokumentation, mens der i 14 pct. (3 sager) var tvivl om, hvorvidt der havde foreligget tilstrækkelig dokumentation for beregningen af rådighedsbeløbet.

De 4 sager, hvori der ikke forelå tilstrækkelig dokumentation for beregning af rådighedsbeløbet, var alle sager, som nævnene havde hjemvist til kommunen til ny vurdering, herunder blandt andet vurdering af de økonomiske forhold. Ankestyrelsen var enig i hjemvisningen.

I 2 af de 3 nævnssager, hvor der var tvivl om, hvorvidt der havde foreligget tilstrækkelig dokumentation for beregning af rådighedsbeløbet, var grunden, at budgetskeemaerne ikke var medsendt. Ankestyrelsen lagde til grund, at disse formodentligt var sendt tilbage til kommunen efter, at nævnet havde truffet afgørelse. I den tredje sag forelå flere budgetskeemaer, som imidlertid var udarbejdet efter, at kommunen havde truffet afgørelse. Det fremgik ikke klart, om samme økonomiske forhold var gældende på tidspunktet for kommunens afgørelse.

Eksempel på sag, hvor Ankestyrelsen var enig

Sag nr. 36 om hjælp til flytning (tilbagesendt på grund af utilstrækkelig oplysningsgrundlag).

En ugift mand, der ventede barn med sin kæreste, der boede i en anden kommune, søgte om hjælp til flytning efter integrationslovens § 39, da han ønskede at flytte sammen med kæresten i hendes lejlighed. Ansøgers bolig var ikke egnet til en familie. Kærestens kommune havde godkendt at overtage integrationsansvaret for ansøger.

Kommunen meddelte afslag på ansøgningen. Der var lagt vægt på, at der fandtes mulighed for en forbedring af ansøgers boligforhold i kommunen, og at han ikke flyttede på grund af hverken uddannelse eller arbejde. Endvidere havde kæresten været gravid længe, så det formodedes, at der havde været planlægning om sammenflytningen og derfor for opsparring til dette.

Der var ikke foretaget nogen økonomisk beregning.

Nævnet hjemviste sagen til fornyet behandling og afgørelse i kommunen. Begrundelsen var, at kommunen havde truffet afgørelse uden at have det tilstrækkelige oplysningsgrundlag herfor.

Afgørelsen betød, at kommunen efter at have indhentet de nødvendige personlige og økonomiske oplysninger skulle vurdere, om flytningen var en forbedring af ansøgers boligforhold. Såfremt dette var tilfældet, skulle kommunen derefter på grundlag af en konkret vurdering af de økonomiske forhold vurdere, om ansøger selv havde mulighed for at afholde udgifterne til flytningen.

Nævnet lagde vægt på, at kærestens kommune havde godkendt at overtage integrationsansvaret for ansøger, og at kæresten havde en egnet bolig for hele familien.

Nævnet henviste til retssikkerhedslovens § 10, hvorefter myndigheden har ansvaret for, at sagen er oplyst i tilstrækkeligt omfang samt til forvaltningslovens kapitel 6 om begrundelse mv.

Ankestyrelsen fandt, at nævnets afgørelse var i overensstemmelse med lovgivningen og praksis.

Eksempler på sager, hvor Ankestyrelsen var i tvivl

Sag nr. 1 vedrørende afslag på hjælp til fysioterapibehandlinger (ikke medsendt tilstrækkelige økonomiske oplysninger).

En gift ansøger med 2 børn søgte om hjælp til fysioterapibehandlinger efter integrationslovens § 36 med et beløb på 1.500 kr. for 10 behandlinger. Af de kommunale akter forelå alene oversendelsesskrivelsen, hvoraf fremgik, at familien havde et månedligt overskud på 1.061 kr., når de faste udgifter og kosten var betalt. Kommunen fandt, at ansøger ikke var berettiget til økonomisk hjælp til fysioterapi, da det vurderedes, at hun selv kunne afholde denne udgift.

Nævnet tiltrådte kommunens afslag. Af nævnets afgørelse fremgik, at kommunen havde afsat 7.900 kr. til forsørgelse af 2 voksne og 2 børn. Endvidere at kommunen havde sendt ansøger kopi af budgetskema, således at hun kunne give meddelelse, hvis der var udgifter, som ikke var medtaget på skemaet. Ligeledes fremgik det af nævnsafgørelsen, at familien ud over de faste udgifter havde en del gæld, og at kommunen havde hjulpet familien med at indgå nogle afdragsordninger. Kommunen havde af samme grund senere bevilget familien økonomisk hjælp til medicinregning samt udgifter til motionscenter.

Ankestyrelsen fandt, at det var tvivlsomt, om afgørelsen var i overensstemmelse med lovgivningen og praksis, da det ikke var muligt, at se hvilke indtægter og udgifter, der var indgået i vurderingen herunder afdragsordningerne.

Sag nr. 19 vedrørende afslag på hjælp til dækning af transportudgifter.

En gift ansøger med et barn søgte kommunen om hjælp til dækning af transport udgifter til sprogskole efter integrationslovens § 34. Beløbet var på 553 kr. om måneden. Rådighedsbeløbet var beregnet til 5.793,25 kr. Kommunen meddelte den 30. august 2004 afslag på hjælpen. Ansøger klagede til nævnet, som tilbagesendte sagen til ny vurdering, idet hustruens indtægt ikke var beregnet korrekt.

Kommunen beregnede herefter et nyt rådighedsbeløb, der pr. 8. december 2004 var 6.147 kr. og pr. 21. februar 2005 var 7.813 kr. og vurderede sagen igen. Afgørelsen af 30. august blev fastholdt. Ansøger klagede på ny til nævnet.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse. Nævnet lagde vægt på de to nye beregnede rådighedsbeløb. Nævnet bemærkede, at ansøger ikke havde bestridt beregningen.

Ankestyrelsen fandt, at der var tvivl om afgørelsens korrekthed, idet det ikke af sagen fremgik, om de rådighedsberegninger af december 2004 og februar 2004 også var et udtryk for den økonomiske situation på ansøgningstidspunktet. Kommunens første beregning forelå heller ikke i sagen. Af kommunens oversendelsesbrev til nævnet fremgik, at kommunen modtog sagen retur, da hustruens ydelse ikke var korrekt, idet kommunen havde reguleret ydelsen for hele 2004.

Tema 7: Manglende overensstemmelse med praksis

Ankestyrelsen har sparsom praksis vedrørende hjælp i særlige tilfælde til personer, der modtager starthjælp efter aktivloven og integrationsydelse på starthjælpsniveau efter integrationsloven. Ankestyrelsen har i nogle tilfælde udtrykt tvivl om afgørelsernes lovmedholdelighed, fordi Ankestyrelsen endnu ikke har behandlet problemstillingen principielt, eller fordi det foreliggende tilfælde ikke har været direkte sammenlignelig med en foreliggende praksis.

Eksempler på sager, hvor Ankestyrelsen var i tvivl

Sag nr. 3 vedrørende bevilling af hjælp til briller, dog med et mindre beløb (tvivl om overensstemmelse med den foreliggende praksis på det foreliggende grundlag).

En enlig kvinde på starthjælp med 2 børn søgte om hjælp til briller med et beløb på 5.956 kr. efter aktivlovens § 82. Kvinden havde indhentet tilbud fra A-brilleforretning. Hendes nuværende briller var for gamle, og hun kunne ikke følge med i undervisningen. Kommunen bevilgede samlet 1.398 kr., idet der ydedes hjælp til briller med 98 kr. og til glas med 650 kr. pr. glas. Kommunen vurderede, at der ikke var grundlag for egenbetaling. Bevillingen til briller var

fastsat ud fra en pris aftale, som kommunen havde med A-brilleforretning. Det vurderedes derfor, at det måtte være muligt for ansøger og A-brilleforretning at finde en brille, der var dækket ind af det bevillingsmæssige. Ansøgers rådighedsbeløb var udregnet til 1.817 kr.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse. Begrundelsen var, at kommunen havde bevilget et beløb, der kunne dække ansøgers behov for briller.

Nævnet lagde vægt på, at kommunen havde ydet hjælp til briller med 1.398 kr., hvilket beløb ifølge kommunens pris aftale med A-brilleforretning kunne betale for stel og glas i ansøgers styrke. Nævnet fandt herefter, at ansøger var kompenseret ved det af kommunen bevilgede beløb.

Ankestyrelsen fandt, at der var tvivl om, hvorvidt nævnets afgørelse var i overensstemmelse med SM A-56-02 (jf. bilag 3), idet der kun var en formodning for, at ansøger var kompenseret med det bevilgede beløb. Der forelå dog heller ikke oplysninger om forhold, der indikerede, at det ansøgte beløb var nødvendigt og velbegrundet. I klagen havde ansøger alene henvist til sine økonomiske forhold.

I SM A-56-02 fandt Ankestyrelsen, at en kommunes og et nævns afgørelse om hjælp til et billigere brillestel end det ansøgte ansås for ugyldigt på grund af utilstrækkelig sagsoplysning. Sagen blev derfor hjemvist til fornyet vurdering i kommunen.

Det var ikke tilstrækkeligt undersøgt, om det brillestel, der var ansøgt om hjælp til, var nødvendigt og helbredsmæssigt velbegrundet.

Selv om det var ansøger, der som udgangspunkt havde bevisbyrden for, at betingelserne for hjælp var opfyldt, var det kommunens forpligtelse at sørge for en tilstrækkelig sagsoplysning. Denne forpligtelse omfattede også afklaring af eventuel bevistvivl.

I sagen offentliggjort i SM A-56-02 var det gjort gældende, at der forelå særlige forhold, som gjorde, at ansøger i den sag havde behov for et brillestel af betatitan, der var let, superfjederende og ikke trykkede.

Ankestyrelsen har ikke praksis vedrørende lovligheden af pris aftaler, men sådanne aftaler kan ikke tilsidesætte den individuelle bedømmelse, hvilket nævnet burde have præciseret over for kommunen samt angivet over for kommunen, hvordan den skulle forholde sig for at overholde kravet om den individuelle bedømmelse.

Til sammenligning kan henvises til SM O-70-95 (se bilag 3), der vedrører, om en kommune kunne gøre ydelse af hjælp til psykologbehandling betinget af, at behandlingen blev ydet af en psykolog, der var udpeget af kommunen. Ankestyrelsen fandt, at kommunen blandt andet

skulle undersøge om ansøgers behov for behandling ville blive tilstrækkeligt tilgodeset ved behandlingen hos den af kommunen udpegede psykolog.

Til sammenligning endvidere SM A-8-00, (se bilag 3) hvor en kommune havde ydet hjælp til tandprotetisk arbejde ved alene at anvende Kommunernes Landsforenings vejledende takster for tandprotetisk. Ankestyrelsen fandt, at kommunen herved ikke havde foretaget en konkret skønsmæssig vurdering.

Sag nr. 34 vedrørende afslag på hjælp til betaling af el-efterregning (manglende praksis).

En gift ansøger med 2 børn, hvor ægtefællerne modtog henholdsvis kontanthjælp og integrationsydelse på starthjælpsniveau, søgte om hjælp til betaling af en elefterregning på 586,25 kr. Familiens rådighedsbeløb var beregnet til 4.421 kr.

Kommunen meddelte afslag på det ansøgte efter integrationslovens § 35 og aktivlovens § 81 med den begrundelse, at familien selv ville kunne afholde udgiften eventuelt via en afdragsordning med elskabet.

Nævnet fandt ikke grundlag for at ændre kommunens skønsmæssige afgørelse henset til beløbs størrelse og muligheden for at indgå en afdragsordning.

Ankestyrelsen fandt, at der var tvivl om afgørelsens korrekthed. Efterregningen var relativ lille, men det var rådighedsbeløbet også til 2 voksne og 2 børn. Ankestyrelsen har ingen praksis vedrørende eventuel bevilling af efterregninger ved anstrengt økonomiske forhold. Endvidere fremgik det ikke, at der var foretaget en vurdering af, om de øvrige betingelser i bestemmelsen var opfyldt. Ved eventuelt afdrag over 3 måneder ville afdraget udgøre 193 kr. pr. gang, jf. til sammenligning SM I-1-04 (bilag 3) refereret under kommunesag nr. 14 i afsnittet under den materielle vurdering. Det fremgik heller ikke, om der var reelt var mulighed for en afdragsordning.

6.2 Formalitetsvurderingen

Som i kommunesagerne har Ankestyrelsen foretaget en formalitetsvurdering af nævnsagerne.

Ankestyrelsen har særligt vurderet:

- om kommunen har overholdt fristen for genvurdering
- om nævnet har påtalt en eventuelt manglende overholdelse af tidsfristen
- om nævnets begrundelse var i overensstemmelse med FVL §§ 22 og 24
- overholdelse af partshøringsregler i FVL §§ 19-21
- klagevejledningens overensstemmelse med FVL § 25
- om nævnets afgørelse var i overensstemmelse med RTL § 69

Tabel 6.1 Fordeling af formaliteten

Formalitet	Ja		Nej		I tvivl		I alt	
	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent	Antal	Procent
Overholdt genvurderingsfrist	30	83	6	8	0	0	36	100
Påtalte brud på tidsfrist	2	33	4	67	0	0	6	100
Begrundelse i overensstemmelse med FVL	36	100	0	0	0	0	36	100
Partshøring lovpligtig i sagen	0	0	36	100	0	0	36	100
Klagevejledning i overensstemmelse med FVL	31	86	0	0	5	14	36	100
Afgørelse i overensstemmelse med RTL	36	100	0	0	0	0	36	100

Uoplyst= 0

Genvurdering

Det fremgår af bekendtgørelsen om retssikkerhed og administration på det sociale område nr. 413 af 3. juni 2004, §§ 7 og 8, at hvis myndigheden vurderer, at afgørelsen ikke skal ændres, sendes genvurderingen med begrundelse til ankeinstansen inden 4 uger efter, at klagen er modtaget, *jf. bilag 2*.

Undersøgelsen viste, at i alle nævnssager, der indgik i undersøgelsen, havde kommunen genvurderet afgørelsen på baggrund af klagen inden sagens videresendelse til nævnet med henblik på sagsbehandling, *jf. tabel 6.1 ovenfor*.

I sag nr. 23, hvor genbehandlingen blev anset for rettidig, var den kommunale afgørelse truffet den 9. december 2004. Brev med oversættelse af afgørelsen blev først sendt til klager den 20. januar 2005. Klagen blev modtaget i kommunen den 1. februar 2005. Klagen var skrevet af en anden end ansøger.

Den 20. februar 2005 anmodede kommunen klager om en fuldmagt, inden sagen kunne genvurderes og returnerede klagen. Den 28. februar 2005 blev fuldmagt og klage sendt til kommunen og den 3. marts blev sagen genvurderet og sendt til nævnet.

Ankestyrelsen fandt, at kommunen korrekt havde anmodet om en fuldmagt, og at sagen måtte anses genvurderet rettidigt.

I sag nr. 26 traf kommunen afgørelse den 18. november 2004. Klagen blev modtaget i kommunen den 24. november 2004. Kommunen anmodede den 20. december 2004 (inden 4 ugers fristens udløb) på baggrund af klagen om yderligere oplysninger af ansøger inden genvurdering kunne foretages. Kommunen anførte, at på grund af lukning i julen ville kommunen gerne høre fra ansøger inden den 6. januar 2005, hvorefter sagen ville blive genbehandlet. Kommunen hørte ikke noget fra klager og genhandlede sagen på det foreliggende den 6. januar 2005, hvor sagen blev oversendt til nævnet.

Ankestyrelsen fandt, at genvurderingen var foretaget i overensstemmelse med § 7, stk. 3 i bekendtgørelsen om retssikkerhed og administration på det sociale område.

I 8 pct. (6 sager) af de sager, hvor kommunen havde foretaget genvurdering på baggrund af klagen, var genvurderingen ikke foretaget rettidigt, *jf. tabel 6.1 ovenfor*.

Overskridelsen af fristen på genvurdering lå mellem ca. 1 uge og 6 måneder. Nævnet havde i 2 af sagerne påtalt den manglende genvurdering. Der var tale om et og samme nævn.

Undersøgelsen har vist, at nævnene bør have øget opmærksomhed på, om kommunerne har overholdt genvurderingsfristen på 4 uger, og om nødvendigt påtale en manglende overholdelse heraf.

Begrundelse

Det følger af retssikkerhedslovens § 70, 1. pkt., at Ankestyrelsens og de sociale nævns afgørelser skal være skriftlige og begrundede. Omfanget af begrundelsespligten er beskrevet i forvaltningslovens §§ 22 og 24, *jf. bilag 2*.

Alle nævnsafgørelser var begrundede i overensstemmelse med kravene i forvaltningsloven, *jf. tabel 6.1 ovenfor*.

Partshøring

Pligten til at foretage partshøring fremgår af forvaltningslovens § 19, *jf. bilag 2*.

I ingen af de nævnssager, der indgik i undersøgelsen, fandt Ankestyrelsen, at der skulle have været foretaget partshøring, *jf. tabel 6.1 ovenfor*.

Klagevejledning

Pligten til at give klagevejledning fremgår af forvaltningslovens § 25, *jf. bilag 2*.

I 5 sager var Ankestyrelsen i tvivl om klagevejledningen var i overensstemmelse med forvaltningslovens § 25. I alle sager var årsagen, at der i afgørelsen var henvist til en vedlagt klagevejledning, som imidlertid ikke var medsendt, men det fremgik af sagen, at den var medsendt afgørelsen.

Retssikkerhedslovens § 69

Nævnets prøvelse i henhold til retssikkerhedslovens § 69.

Ved "retlig prøvelse", som omhandlet i retssikkerhedslovens § 69, forstås, at nævnene og Ankestyrelsen kun kan ændre, ophæve eller hjemvise afgørelser, der lider af væsentlige retlige mangler. En væsentlig retlig mangel foreligger også ved en væsentlig afvigelse fra Ankestyrelsens praksis. Det betyder, at nævnene og Ankestyrelsen i sager, der omfatter § 69, hvilket

afgørelser om hjælp i særlige tilfælde gør, f.eks. ikke kan sætte en anden afgørelse i stedet for kommunens udelukkende ud fra rimeligheds- eller hensigtsmæssighedshensyn, hvis kommunen afgørelse ikke lider af retlige mangler.

Ankestyrelsen vurderer, om nævnet i de tilfælde, hvor nævnet har ændret, ophævet eller hjemvist en kommunal afgørelse, har begrundet det med, at afgørelsen er retlig mangelfuld, og om Ankestyrelsen er enig i dette. Hvis nævnet har tiltrådt kommunens afgørelse, skal Ankestyrelsen vurdere, om nævnet har foretaget en retlig prøvelse.

Ankestyrelse fandt, at nævnenes afgørelse i alle sager var truffet i overensstemmelse med retssikkerhedslovens § 69, jf. tabel 6.1 ovenfor.

Bilag 1. Deltagende kommuner og nævn

Deltagende kommuner:

Albertslund
Esbjerg
Faaborg
Fredericia
Frederiksberg
Gentofte
Gladsaxe
Herning
Hillerød
Horsens
Lyngby-Taarbæk
Kolding
København
Næstved
Odense
Randers
Roskilde
Silkeborg
Svendborg
Søllerød
Sønderborg
Vejle
Ålborg
Århus

Deltagende nævn:

Den Social Sikringsstyrelse
Statsamtet København
Statsamtet Frederiksborg
Statsamtet Roskilde
Statsamtet Vestsjælland
Statsamtet Storstrøm
Statsamtet Fyn
Statsamtet Sønderjylland
Statsamtet Vejle
Statsamtet Ringkøbing
Statsamtet Århus
Statsamtet Viborg
Statsamtet Nordjylland

Bilag 2. Regelgrundlag

Dagældende lov om aktiv socialpolitik- lovbekendtgørelse nr. 709 af 13. august 2003 (nu lovbekendtgørelse nr. 1009 af 24. oktober 2005).

Hjælp til forsørgelse

§ 25. Kontanthjælpen udgør et månedligt beløb på

- 1) 10.245 kr. for personer, der er fyldt 25 år, og som har forsørgelsespligt over for børn,
- 2) 7.711 kr. for andre personer, der er fyldt 25 år,
- 3) 4.969 kr. for personer under 25 år, der ikke bor hos en eller begge forældre, og 4) 2.195 kr. for personer under 25 år, som bor hos en eller begge forældre.

Stk. 2. En person under 25 år får 10.245 kr., når den pågældende forsørger eget barn i hjemmet.

Stk. 3. En kvinde under 25 år får 7.711 kr., når hun er gravid og har passeret 12. svangerskabsuge.

Stk. 4. En person under 25 år, der har en dokumenteret bidragspligt over for et barn, og som modtager hjælp efter stk. 1, nr. 3 eller 4, får et månedligt tillæg, der svarer til det fastsatte bidrag, dog højst normalbidraget. Er bidraget forskudsvis udlagt på tidspunktet for udbetaling af hjælp, benyttes tillægget til afdrag på bidragsgælden. Hjælpen inkl. tillæg kan højst udgøre 10.245 kr.

Stk. 5. Ægtepar, hvor en eller begge modtager kontanthjælp efter stk. 1, nr. 1 eller 2, stk. 2 eller stk. 3, får den månedlige hjælp nedsat med 500 kr. for hver person, når en af ægtefællerne har modtaget kontanthjælp i 6 sammenhængende kalendermåneder. I det omfang nedsættelsen ikke kan ske hos den ene ægtefælle, sker nedsættelsen hos den anden. Ægtepar, hvor den ene ægtefælle modtager kontanthjælp og den anden starthjælp eller introduktionsydelse, jf. § 26, stk. 2, og integrationslovens § 27, stk. 1, 2. pkt., omfattes ikke af nedsættelsen.

Stk. 6. Ægtepar, der er omfattet af stk. 5, modtager igen hjælp efter stk. 1, nr. 1 eller 2, stk. 2 eller stk. 3, når de ikke har modtaget kontanthjælp i 6 sammenhængende kalendermåneder.

Stk. 7. Personer, der modtager hjælp efter stk. 1, nr. 1 eller 2, stk. 2 eller stk. 3, og som er gift med en person, der modtager hjælp efter §§ 27, 27 a og 29, folkepension eller førtidspension efter lov om social pension, får alene kontanthjælpen nedsat med 500 kr. efter stk. 5.

Stk. 8. 6-måneders-perioden i stk. 5 beregnes fra første hele kalendermåned, hvorfra personen er berettiget til at modtage kontanthjælp. Perioden afbrydes, hvis begge ægtefæller i en hel kalendermåned ikke har modtaget kontanthjælp. 6-måneders-perioden i stk. 6 beregnes fra første hele kalendermåned, hvorfra personens ret til kontanthjælp ophører. Perioden afbrydes, hvis begge ægtefæller i en hel kalendermåned har modtaget kontanthjælp.

Stk. 9. Ved beregning af perioder med kontanthjælp efter stk. 5-8 medregnes endvidere 1) perioder med kontanthjælp, inden personen har modtaget hjælp efter stk. 1, nr. 1 eller 2, stk. 2 eller stk. 3,

- 2) perioder, hvor personen har deltaget i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats, har modtaget engangshjælp efter § 25 a eller har modtaget kontanthjælp under forrevalidering, jf. § 47, stk. 5, og
- 3) perioder, hvor hjælpen har været nedsat eller er bortfaldet efter §§ 38 a, 39 og 41.

Stk. 10. Ved beregning af perioder med kontanthjælp efter stk. 5-8 ses der bort fra 1) perioder, hvor der er udbetalt kontanthjælp i forbindelse med graviditet, barsel eller adoption efter § 13, stk. 4, nr. 4, og perioder med børnepasningsorlov,

- 2) perioder, hvor den pågældende har modtaget støtte efter lov om social service til pasning af handicappet barn, nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom eller døende nærtstående og efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel til pasning af alvorligt sygt barn, samt
- 3) perioder, hvor den pågældende har aftjent værnepligt.

Stk. 11. Hjælp efter stk. 1, nr. 1, eller stk. 4 er betinget af, at børnene opholder sig her i landet. Dette gælder dog ikke for EU/EØS-borgere, i det omfang disse efter EU-retten er berettigede til hjælpen, eller for personer, der er omfattet af bilaterale overenskomster.

Stk. 12. Starthjælpen udgør et månedligt beløb på

- 1) 4.231 kr. for gifte og samlevende, der er fyldt 25 år,
- 2) 5.103 kr. for enlige, der er fyldt 25 år,
- 3) 4.231 kr. for personer under 25 år, som ikke bor hos en eller begge forældre, og
- 4) 2.103 kr. for personer under 25 år, som bor hos en eller begge forældre.

Stk. 13. En person, der modtager starthjælp, får udbetalt et forsørgertillæg, hvis personen har forsørgelsespligt over for et barn under 18 år. Forsørgertillægget udgør for enlige 1.276 kr. pr. måned og for gifte og samlevende 1.058 kr. pr. måned. Der kan højst ydes 1 forsørgertillæg pr. barn, når begge forældre bor sammen med barnet. Der kan højst ydes 2 forsørgertillæg pr. husstand. Til en husstand medregnes ansøgeren, dennes ægtefælle eller samlever og hjemmeværende børn under 18 år, der har fast ophold i boligen. Hvis et barn under 18 år selv har ansvar for at forsørge en ægtefælle eller et barn, betragtes det ikke som hørende til en forælders husstand. Hvis der er mere end 2 børn i husstanden, beregnes forsørgertillægget for de 2 yngste.

Stk. 14. Forsørgertillæg udbetales til indehaveren af forældremyndigheden. Hvis begge forældre har forældremyndigheden og tilhører samme husstand, udbetales tillægget til moderen. Det er en betingelse for udbetaling af forsørgertillæg, at barnet har ophold her i riget eller et andet EU/EØS-land.

Pr. 1. januar 2005 var beløbene i stk. 12:

- 4.583
- 5.527
- 4.583
- 2.278

Pr. 1. januar 2005 var beløbene (forsørgertillæg) i stk. 13:

- Enlige 1.382
- Gifte/samlevende 1.146

Hjælp i særlige tilfælde (kapitel 10)

Enkeltudgifter

§ 81. Kommunen kan yde hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter til en person, som har været ude for ændringer i sine forhold, hvis den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og familiens muligheder for at klare sig selv i fremtiden. Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgiften er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Kommunen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller familiens livsførelse.

Sygebehandling m.v.

§ 82. Kommunen kan yde hjælp til udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Der kan kun ydes hjælp, hvis behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt velbegrundet. Der kan kun undtagelsesvis ydes hjælp til udgifter til behandling uden for det offentlige behandlingssystem. Dette forudsætter, at der ikke er behandlingsmuligheder inden for det offentlige behandlingssystem, og at behandlingen i hvert enkelt tilfælde er lægeligt velbegrundet.

Særlig hjælp vedrørende børn

§ 83. Kommunen kan yde hjælp til udgifter ved udøvelse af ret til samvær med egne børn under 18 år, som ikke bor hos ansøgeren. Det er en betingelse for at yde hjælp, at ansøgeren ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Stk. 2. Kommunen kan yde hjælp til rejseudgifter med henblik på kontakt til børn, der er ført til udlandet uden samtykke fra forældremyndighedens indehaver. Det er en forudsætning, at sagen er blevet anmeldt til dansk politi, og at kommunen har forelagt sagen for Udenrigsministeriet. Det er yderligere en forudsætning, at indehaveren af forældremyndigheden ikke selv har økonomisk mulighed for at betale udgiften.

§ 84. Kommunen kan yde hjælp til udgifterne ved at forsørge et barn, når forældremyndigheden ved forældremyndighedsindehaverens død er tillagt en anden eller andre, der ikke har forsørgelsespligt over for barnet. Det er en betingelse, at barnets indtægter, herunder det særlige børnetilskud efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, ikke er tilstrækkelige til at dække udgifterne ved at forsørge barnet.

Flytning

§ 85. Kommunen kan yde hjælp til en flytning, som forbedrer ansøgerens eller familiens bolig- eller erhvervsforhold. Det er en betingelse for hjælpen, at hverken ansøgeren eller ægtefællen har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Stk. 2. Hvis flytningen sker til udlandet, er det en forudsætning for, at kommunen kan yde hjælp hertil, at ansøgeren er statsborger i eller har særlig tilknytning til vedkommende land, eller at ansøgeren er sikret varige arbejdsmuligheder i landet.

Udbetaling af hjælp (kapitel 11)

§ 88. En person kan normalt ikke få hjælp til udgifter, som den pågældende har påtaget sig, inden vedkommende har ansøgt kommunen om hjælp.

§ 89. Hjælp til forsørgelse udbetales normalt som et månedligt beløb. Udbetalingen sker bagud for 1 måned. Stk. 2. Kommunen kan udbetale engangshjælpen for kortere perioder, hvis der er begrundet tvivl om, at modtageren vil opfylde betingelserne for hjælp i hele den periode, som engangshjælpen er beregnet til at dække.

§ 90. Kommunen kan undtagelsesvis udbetale hjælpen på anden måde, herunder for kortere perioder, hvis en person uanset vejledning efter § 7 ikke skønnes selv at kunne administrere kontante beløb.

Tilbagebetaling (kapitel 12)

§ 91. Kommunen skal træffe afgørelse om tilbagebetaling.

- 1) når en person mod bedre vidende har undladt at give kommunen oplysninger som krævet efter 92, stk. 4, i denne lov eller § 11, stk. 2, i lov om retssikkerhed og administration på det sociale område,
- 2) når en person mod bedre vidende uberettiget har modtaget ydelser efter denne lov, eller
- 3) når en person er omfattet af en sanktion efter lov om arbejdsløshedsforsikring m.v.

§ 92. Den, der modtager særlig støtte efter § 34 til dækning af udgifter til renter og afdrag vedrørende ejerboliger og andelsboliger, skal tilbagebetale hjælpen. Det samme gælder for den, der modtager hjælp til boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed.

Stk. 2. Ægtefæller hæfter solidarisk for krav om tilbagebetaling efter stk. 1, 1. pkt. Dette gælder, uanset om hjælpen er ydet til den ene eller begge ægtefæller, og uanset om boligen er ejet af den ene eller begge ægtefæller.

Stk. 3. Beskæftigelsesministeren fastsætter regler om tilbagebetaling efter stk. 1, 1. pkt.

Stk. 4. En person, der har modtaget hjælp til boligindskud med tilbagebetalingspligt efter stk. 1, 2. pkt. har pligt til at oplyse kommunen om udbetaling af boligindskud, eller hvad der kan ligestilles hermed, i forbindelse med opsigelse af lejemålet, fraflytning eller lignende.

§ 93. Kommunen kan træffe beslutning om tilbagebetaling, når der ydes hjælp,

- 1) fordi modtageren har udvist uforsvarlig økonomi,
- 2) fordi modtageren ikke har givet nødvendige oplysninger til andre offentlige myndigheder, private m.fl., der har betydning for modtagelse af anden offentlig forsørgelsesydelse eller tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats m.v.,
- 3) fordi modtageren ubegrundet har opsagt et arbejde, eller ubegrundet er ophørt med tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning,
- 4) fordi modtageren på grund af sine egne forhold har været årsag til, at den pågældende blev opsagt fra et arbejde,
- 5) fordi modtageren har nægtet at tage imod et rimeligt tilbud om arbejde, tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller andre beskæftigelsesfremmende foranstaltninger,
- 6) fordi modtageren eller ægtefællen er indblandet i en kollektiv arbejdsstrid, eller
- 7) når der på det tidspunkt, da der søges hjælp på grund af økonomisk trang, foreligger forhold, der viser, at den pågældende i løbet af kortere tid vil være i stand til at tilbagebetale hjælpen.

Stk. 2. Kommunen skal senest ved udbetaling af hjælpen oplyse modtageren om, at hjælpen skal betales tilbage og med hvilken begrundelse.

Stk. 3. Kommunen kan ikke træffe beslutning om tilbagebetaling efter stk. 1 af den hjælp, som en person modtager under tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats og engangsbeløb efter § 25 a.

Lov om integration af udlændinge i Danmark – lovbekendtgørelse nr. 1035 af 21. november 2003.

§ 27. En udlænding, der ønsker at modtage introduktionsydelse, kan tidligst modtage introduktionsydelse ved udgangen af den måned, hvori der søges om introduktionsydelse. Der kan kun ydes introduktionsydelse for den periode i måneden, hvori den pågældende har udnyttet sine arbejdsmuligheder, jf. § 25.

Stk. 2. Den månedlige introduktionsydelse svarer til den starthjælp, der kan ydes efter reglerne i § 25, stk. 12-14, i lov om aktiv socialpolitik. §§ 25 b-25 e og § 26, stk. 1-4, i lov om aktiv socialpolitik finder tilsvarende anvendelse.

Stk. 3. Udlændinge, der er varetægtsfængslet eller indsat til afsoning i fængsel eller arresthus, modtager en særlig ydelse efter de regler, der fastsættes efter § 29, nr. 2, i lov om aktiv socialpolitik.

Stk. 4. En udlænding, der modtager introduktionsydelse, og som har høje boligudgifter eller stor forsørgerbyrde, kan særskilt eller i forbindelse med udbetaling af introduktionsydelse få

en særlig støtte efter § 34 i lov om aktiv socialpolitik og de regler, der fastsættes i medfør af denne bestemmelse.

Hjælp i særlige tilfælde (kapitel 6)

Hjælp til udgifter ved deltagelse i introduktionsprogrammer

§ 34. Kommunalbestyrelsen kan yde udlændinge hjælp til nærmere bestemte udgifter, der er dokumenterede og rimelige, og som skyldes udlændingens deltagelse i introduktionsprogrammet, hvis den pågældende eller dennes ægtefælle ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Kommunalbestyrelsen kan herunder dække udgifter til

- 1) deltagelse i særlige forløb,
- 2) transport,
- 3) værktøj samt arbejdsredskaber og arbejdsbeklædning,
- 4) helt særligt undervisningsmateriale og
- 5) egenbetaling i forbindelse med ophold på højskoler som led i aktivering efter § 23 a, stk. 1, nr. 2, af en varighed på ikke over 26 uger.

Stk. 2. Til udlændinge i virksomhedspraktik efter § 23 b kan hjælpen alene udbetales, når udgifterne ved deltagelse heri kun i begrænset omfang er dækket af beskæftigelsestillægget efter § 23 b, stk. 6, jf. § 45, stk. 3, i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Udlændinge, der modtager tilbud om ansættelse med løntilskud, kan ikke modtage hjælp efter § 34, stk. 1, nr. 2.

Enkeltudgifter

§ 35. Kommunalbestyrelsen kan yde udlændinge hjælp til rimeligt begrundede enkeltudgifter, såfremt den pågældendes egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den pågældendes og dennes families muligheder for at klare sig selv i fremtiden. Hjælpen kan normalt kun ydes, hvis udgifterne er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Kommunalbestyrelsen kan dog efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til en udgift, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen af udgiften er af helt afgørende betydning for den pågældendes eller dennes families livsførelse.

Sygebehandling m.v.

§ 36. Kommunalbestyrelsen kan yde udlændinge hjælp til udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, hvis den pågældende eller dennes ægtefælle ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne. Der kan kun ydes hjælp, hvis behandlingen er nødvendig og helbredsmæssigt velbegrunnet. Der kan kun undtagelsesvis ydes hjælp til udgifter til behandling uden for det offentlige behandlingssystem. Dette forudsætter, at der ikke er behandlingsmuligheder inden for det offentlige behandlingssystem, og at behandlingen i hvert enkelt tilfælde er lægeligt velbegrunnet.

Særlig hjælp vedrørende børn

§ 37. Kommunalbestyrelsen kan yde udlændinge hjælp til udgifter ved udøvelse af ret til samvær med egne børn under 18 år, som ikke bor hos udlændingen. Det er en betingelse for at yde hjælp, at udlændingen eller dennes ægtefælle ikke har økonomisk mulighed for at betale udgifterne.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan yde hjælp til rejseudgifter med henblik på kontakt til børn, der er ført til udlandet uden samtykke fra udlændingen. Det er en forudsætning, at udlændingen er indehaver af forældremyndigheden, at sagen er blevet anmeldt til dansk politi, og at kommunalbestyrelsen har forelagt sagen for Udenrigsministeriet. Det er yderligere en forudsætning, at udlændingen eller dennes ægtefælle ikke har økonomisk mulighed for at betale udgiften.

§ 38. Kommunalbestyrelsen kan yde udlændinge hjælp til udgifterne ved at forsørge et barn, når forældremyndigheden ved forældremyndighedsindehaverens død er tillagt en anden eller andre, der ikke har forsørgelsespligt over for barnet. Det er en betingelse, at barnets indtægter, herunder det særlige børnetilskud efter lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag, ikke er tilstrækkelige til at dække udgifterne ved at forsørge barnet.

Flytning

§ 39. Kommunalbestyrelsen kan yde hjælp til flytning, som forbedrer bolig- eller erhvervsforhold for en udlænding eller dennes familie. Det er en betingelse for hjælpen, at hverken den pågældende eller dennes ægtefælle har økonomiske muligheder for at betale udgifterne.

Stk. 2. Hjælp efter stk. 1 ydes af kommunalbestyrelsen i den kommune, som udlændingen fraflytter.

Stk. 3. Flytter udlændingen til en anden kommune, kan hjælp efter stk. 1 kun ydes, såfremt kommunalbestyrelsen i denne kommune har godkendt at overtage ansvaret for introduktionsprogrammet.

Stk. 4. Hvis flytningen sker til udlandet, kan hjælp efter stk. 1 kun ydes, såfremt den pågældende udlænding er statsborger i eller har særlig tilknytning til vedkommende land eller er sikret varige arbejdsmuligheder i landet.

Udbetaling af hjælp og tilbagebetaling (kapitel 7)

§ 40. Reglerne om udbetaling af hjælp i kapitel 11 i lov om aktiv socialpolitik finder tilsvarende anvendelse på ydelser udbetalt i medfør af kapitel 5 og 6.

§ 41. Reglerne om tilbagebetaling i kapitel 12 i lov om aktiv socialpolitik finder tilsvarende anvendelse på ydelser udbetalt i medfør af kapitel 5 og 6.

Uddrag af Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations vejledning om ydelser efter integrationsloven af 1. juni 2004.

7.3.1. Eksempler på enkeltudgifter

Hvad der forstås ved rimeligt begrundede enkeltudgifter, vil afhænge af en vurdering i det enkelte tilfælde. Udgifter, der opstår som følge af brand, oversvømmelser, tyveri m.v., og som ikke dækkes på anden måde, vil ud fra en konkret vurdering i det enkelte tilfælde kunne anses for rimeligt begrundede enkeltudgifter. Derimod vil udgifter til for eksempel boligindskud, almindelig udskiftning af køleskabe og andre anskaffelser til husholdningen samt

udgifter i anledning af fødsel, dåb og konfirmation normalt anses for at være forudsigelige udgifter, som det må forventes, at man sparer op til.

Som typisk eksempel kan der nævnes etableringshjælp, som kan ydes til flygtninge, når de flytter fra asylcentret til kommunen, som de er visiteret til. Hjælpens indhold og størrelse afhænger af den pågældende flygtningssituation. Kommunalbestyrelsen skal derfor i hvert enkelt tilfælde foretage en konkret vurdering af, hvorvidt den pågældende flygtning opfylder betingelserne for udbetaling af etableringshjælp efter § 35.

For så vidt angår etableringshjælp til familiesammenførte udlændinge til flygtninge, skal familiesammenførtes behov for hjælp efter § 35 vurderes på baggrund af den familiesammenførtes situation. Der skal således foretages en vurdering af, om egen afholdelse af udgifterne i afgørende grad vil vanskeliggøre den familiesammenførtes og dennes families muligheder for at klare sig selv i fremtiden og om udgiften som udgangspunkt er opstået som følge af behov, der ikke har kunnet forudses. Der skal således være tale om udgifter, som den familiesammenførte ikke har kunnet tage hensyn til i sine løbende dispositioner.

Undtagelse

Kommunalbestyrelsen kan efter en konkret vurdering undtagelsesvis yde hjælp til enlige eller familier til rimeligt begrundede enkeltudgifter, der har kunnet forudses, hvis afholdelsen er af helt afgørende betydning for ansøgerens eller familiens livsførelse.

Det kan for eksempel være hjælp til betaling af huslejerestance, hvis en familie med børn ellers vil blive sat ud af lejemarkedet på grund af huslejerestancen.

Kommunalbestyrelsen kan ligeledes undtagelsesvis yde hjælp til at sanere økonomien for en enlig eller en familie ved at betale truende gældsposter.

Det er ikke muligt at yde hjælp efter § 35 til betaling af gæld til det offentlige, for eksempel skatterestancer og bøder.

Formelle regler.

Lov om retssikkerhed og administration på det sociale område – lovbekendtgørelse nr. 847 af 8. september 2005.

Sagens oplysning m.v.

§ 10. Myndigheden har ansvaret for, at sager, der behandles efter denne lov, er oplyst i tilstrækkeligt omfang til, at myndigheden kan træffe afgørelse.

§ 69. Det sociale nævn og Ankestyrelsen kan efterprøve retlige spørgsmål.

§ 70. Ankestyrelsens og de sociale nævns afgørelser skal være skriftlige og være begrundede. Afgørelserne offentliggøres efter regler, der fastsættes i forretningsordenerne.

Socialministeriets bekendtgørelse om retssikkerhed og administration på det sociale område nr. 413 af 3. juni 2004.

§ 7. Hvis myndigheden efter genvurderingen fuldt ud giver klageren medhold, sendes der en ny afgørelse inden 4 uger efter, at klagen er modtaget. Stk. 2. Hvis myndigheden kun delvist kan give klageren medhold, skal klageren inden 4 uger meddele, om klagen fastholdes. Hvis klageren fastholder klagen, sendes denne inden 14 dage til ankeinstansen med begrundelse for afgørelsen. Stk. 3. Hvis myndigheden ikke kan færdiggøre sin genvurdering inden for fristen på 4 uger på grund af, at der skal skaffes yderligere oplysninger, vurderinger og lignende, skal klageren have besked herom, og om hvornår genvurderingen kan forventes afsluttet

§ 8. Hvis myndigheden vurderer, at afgørelsen ikke skal ændres, sendes genvurderingen med begrundelse til ankeinstansen inden 4 uger efter, at klagen er modtaget.

Forvaltningsloven lov nr. 571 af 19. december 1985.

Partshøring

§ 19. Kan en part i en sag ikke antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger vedrørende faktiske omstændigheder, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse. Myndigheden kan fastsætte en frist for afgivelsen af den nævnte udtalelse.

Stk. 2. Bestemmelsen i stk. 1 gælder ikke, hvis

- 1) det efter oplysningernes karakter og sagens beskaffenhed må anses for ubetænkeligt at træffe afgørelse i sagen på det foreliggende grundlag,
- 2) udsættelse vil medføre overskridelse af en lovbestemt frist for sagens afgørelse,
- 3) partens interesse i, at sagens afgørelse udsættes, findes at burde vige for væsentlige hensyn til offentlige eller private interesser, der taler imod en sådan udsættelse,
- 4) parten ikke har ret til aktindsigt efter reglerne i kapitel 4 med hensyn til de pågældende oplysninger,
- 5) den påtænkte afgørelse vil berøre en videre, ubestemt kreds af personer, virksomheder m.v., eller hvis forelæggelsen af oplysningerne for parten i øvrigt vil være forbundet med væsentlige vanskeligheder, eller
- 6) der ved lov er fastsat særlige bestemmelser, der sikrer parten adgang til at gøre sig bekendt med grundlaget for den påtænkte afgørelse og til at afgive en udtalelse til sagen, inden afgørelsen træffes.

Stk. 3. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at nærmere angivne sagsområder, hvor bestemmelserne i stk. 2, nr. 1 eller 5, i almindelighed vil finde anvendelse, ikke skal være omfattet af bestemmelsen i stk. 1.

Begrundelse m.v.

§ 22. En afgørelse skal, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

§ 23. Den, der har fået en afgørelse meddelt mundtligt, kan forlange at få en skriftlig begrundelse for afgørelsen, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. En begæring herom skal fremsættes over for myndigheden inden 14 dage efter, at parten har modtaget underretning om afgørelsen.

Stk. 2. En begæring om skriftlig begrundelse efter stk. 1 skal besvares snarest muligt. Hvis begæringen ikke er besvaret inden 14 dage efter, at begæringen er modtaget af vedkommende myndighed, skal denne underrette parten om grunden hertil samt om, hvornår begæringen kan forventes besvaret

§ 24. En begrundelse for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet. I det omfang, afgørelsen efter disse regler beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen.

Stk. 2. Begrundelsen skal endvidere om fornødent indeholde en kort redegørelse for de oplysninger vedrørende sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Stk. 3. § 24, stk. 1, 2. pkt. og stk. 2, gælder ikke i de sager, der er nævnt i § 9, stk. 4. Begrundelsens indhold kan i øvrigt begrænses i det omfang, hvori partens interesse i at kunne benytte kendskab til denne til varetagelse af sit tarv findes at burde vige for afgørende hensyn til den pågældende selv eller til andre private eller offentlige interesser, jf. § 15.

Klagevejledning

§ 25. Afgørelser, som kan påklages til anden forvaltningsmyndighed, skal, når de meddeles skriftligt, være ledsaget af en vejledning om klageadgang med angivelse af klageinstans og oplysning om fremgangsmåden ved indgivelse af klage, herunder om eventuel tidsfrist. Det gælder dog ikke, hvis afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold.

Stk. 2. Vedkommende minister kan efter forhandling med justitsministeren fastsætte regler om, at klagevejledning på nærmere angivne sagsområder, hvor særlige forhold gør sig gældende, kan undlades eller ske på anden måde end nævnt i stk. 1.

Bilag 3. Sociale meddelelser

SM A-20-99

Meddelelse om: enkeltydelser – tilbagebetaling – boligindskud – husleje – flytning

Lov: lov om aktiv socialpolitik – lovbekendtgørelse nr. 707 af 29. september 1998, § 92, stk. 1

Resumé:

Der skulle ikke ske tilbagebetaling af hjælp til en halv måneds husleje, som ansøger fik bevilget sammen med boligindskud, idet der for huslejens vedkommende ikke var mulighed for opsparing, som kunne komme ansøger til gode ved fraflytning af lejemålet.

Boliginskuddet skulle tilbagebetales, da tilbagebetaling af boligindskud er obligatorisk.

Sagsfremstilling:

Ansøger fik i forbindelse med en pludselig flytning bevilget hjælp til indskud og en halv måneds husleje med hjemmel i aktivlovens § 81 mod tilbagebetaling i henhold til aktivlovens § 92. Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse om tilbagebetaling.

Ved afgørelsen lagde nævnet til grund, at § 92, stk. 1 i lov om aktiv socialpolitik indeholder en regel, hvorefter tilbagebetaling af hjælp til boligindskud, eller hvad der kan sidestilles dermed, er obligatorisk.

Kommunen var således forpligtet til at kræve tilbagebetaling af hjælp ydet til boligindskud. Det samme gjaldt den halve måneds husleje, idet denne udgift måtte anses for en udgift, der kunne sidestilles med boligindskud.

Nævnet henviste efterfølgende til, at uanset den første måneds husleje ikke kunne betragtes som depositum eller forudbetalt leje, måtte beløbet tillige med boliginskuddet tages som udtryk for den økonomiske trang, ansøger stod i ved behovet for anden bolig.

I klagen til Ankestyrelsen blev det gjort gældende, at hjælpen burde have været ydet uden tilbagebetalingspligt.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt husleje kan sidestilles med boligindskud og dermed kræves tilbagebetalt.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger var forpligtet til at tilbagebetale det boligindskud, som hun modtog fra A kommune i forbindelse med flytning til B kommune. Begrundelsen for afgørelsen var, at tilbagebetaling af boligindskud ifølge § 92 i lov om aktiv socialpolitik er obligatorisk.

Ifølge bemærkningerne til lovforslaget er baggrunden for den obligatoriske tilbagebetaling den, at modtageren af hjælpen ikke ved salg eller fraflytning skal kunne få en opsparring som følge af hjælpen.

Ankestyrelsen fandt herefter, at huslejen for januar måned svarende til perioden

15. januar til 1. februar 1999 ikke kunne kræves tilbagebetalt efter § 92. Begrundelsen herfor var, at huslejen alene var beregnet til at dække ansøgers boligudgift for den angivne periode.

Der var således ikke tale om en mulighed for opsparring, som ville kunne komme ansøger til gode ved en eventuel fraflytning af lejemålet. Huslejen kunne derfor ikke sidestilles med indskudslånet.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

SM A-8-00

Meddelelse om: behandlingsudgifter – tandbehandling – tandprotese – skøn

Lov: lov om aktiv socialpolitik – lovbekendtgørelse nr. 707 af 29. september 1998, § 82

Resumé:

Kommunen var ikke berettiget til kun at yde økonomisk hjælp til tandprotese med et af Kommunernes Landsforening fastsat vejledende beløb.

Ved alene at anvende Kommunernes Landsforenings vejledende satser for tandprotetisk arbejde, havde kommunen ikke foretaget en konkret skønsmæssig vurdering.

Sagsfremstilling:

Ansøger søgte i april 1999 om økonomisk hjælp til betaling af tandprotese på 6.500 kr. efter aktivlovens § 82. Som dokumentation for det ansøgte beløb lå et behandlingsoverslag fra en klinisk tandtekniker.

Kommunen bevilgede hjælp til tandprotese med 4.258 kr. Kommunen oplyste i afgørelsen, at denne pris svarede til tandteknikernes overenskomstpris.

Kommunen anvendte de af Kommunernes Landsforening udsendte vejledende satser for tandprotetisk arbejde til pensionister og bistanndsklienter. Satsen pr. 1. april 1998 udgjorde ifølge den vejledende sats 4.258 kr. for helsætproteser. Af vejledningen fremgik det endvidere, at det ikke havde været muligt at opnå enighed med Landsforeningen af kliniske Tandteknikere om en ny proteseoverenskomst

Nævnet kunne ikke godkende kommunens afslag efter aktielovens § 82 om hjælp til den fulde udgift til tandprotese. Nævnet hjemviste derfor spørgsmålet til genbehandling i kommunen.

Nævnet lagde til grund, at kommunen havde fundet, at den økonomiske situation var vanskelig, og at tandbehandlingen var nødvendig. Nævnet havde derfor fundet, at der var grundlag for at yde hjælp til den fulde udgift, medmindre kommunen kunne anvise, at tandbehandlingen kunne være udført for det beløb, som fremgår af de vejledende satser fra Kommunernes Landsforening.

I klagen til Ankestyrelsen anførte kommunen, at hjælpen til tandprotese efter aktivlovens § 82 var bevilget med den vejledende takst, som Kommunernes Landsforening udsendte hvert år pr. 1. april. Det var kommunens opfattelse, at hovedparten af landets kommuner benyttede disse takster. Kommunen fandt, at der var tale om en principiel afgørelse om hjælp til tandprotetisk arbejde – således at det måtte afklares, om de vejledende takster fortsat måtte benyttes, eller om regningsbeløbet fra tandteknikeren skulle bevilges.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt de af Kommunernes Landsforening udsendte vejledende takster for hjælp til tandprotetisk arbejde kan benyttes i forbindelse med kommunens bevilling af hjælp til tandbehandling

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kommunen ikke havde været berettiget til kun at yde økonomisk hjælp til tandprotese efter aktivlovens § 82 med et af Kommunernes Landsforenings fastsat beløb på 4.258 kr.

Ankestyrelsen henviste til, at efter aktivlovens § 82 kan der ydes økonomisk hjælp til dækning af udgifter til sygebehandling, medicin, tandbehandling eller lignende, der ikke kan dækkes efter anden lovgivning, såfremt ansøger ikke selv har midler til at afholde udgifterne. Anke-

styrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at en afgørelse om, hvorvidt der kan ydes hjælp efter § 82 skal træffes ud fra en konkret skønsmæssig vurdering af ansøgers økonomi sammenholdt med udgiftens størrelse og en vurdering af behandlingen.

Ankestyrelsen lagde til grund, at kommunen havde fundet, at ansøgeren var berettiget til hjælp efter § 82 til en helmundsprotese.

Ankestyrelsen fandt herefter, at kommunen ikke havde været berettiget til alene at lægge det vejledende beløb fra Kommunernes Landsforening på 4.258 kr. til grund ved sin afgørelse. Ved alene at anvende "Kommunernes Landsforenings vejledende satser for tandprotetisk arbejde" havde kommunen ikke foretaget en konkret skønsmæssig vurdering.

Kommunen skulle således foretage en konkret individuel vurdering af sagen ud fra en vurdering af hvilket beløb, det var muligt at få protesearbejdet udført for. Ankestyrelsen stadfæstede således med denne begrundelse det sociale nævns afgørelse
– herunder at sagen blev hjemvist til kommunen til ny behandling.

SM A-39-01

Meddelelse om: kontanthjælp – behandlingsudgift – transportudgift

Lov: lov om aktiv socialpolitik – lovbekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2001. § 82

Resumé:

Det var en forudsætning for hjælp til betaling af transportudgifter efter aktielovens bestemmelse om sygebehandling m.v., at der blev ydet hjælp til selve sygebehandlingen efter samme bestemmelse.

Sagsfremstilling:

Ansøger, der var 20 år, havde indtægter i form af SU og lån. I januar 2001 søgte han om hjælp til betaling af transportudgifter til og fra sin bopæl i A kommune, fordi han efter hospitalsindlæggelse var kommet i behandling for ludomani i en anden del af landet.

Ansøger havde oparbejdet spillegæld på grund af kasinospil. Det havde resulteret i depression, store sociale problemer og selvmordsforsøg. Efter medicinsk behandling blev ansøger udskrevet fra hospital. Psykiatrisk afdeling havde da konkluderet, at man ikke kunne hjælpe. Sygehuset socialrådgiver hjalp ansøger med at komme i behandling et andet sted.

Behandlingen for ludomani var gratis som følge af reglerne om frit sygehusvalg. Ansøger havde søgt om betaling af transport flere steder, men havde fået oplyst, at behandlingsstedet ikke havde midler til at dække transportudgifterne. Det stedlige sygehus, hvor han havde været indlagt, kunne ikke yde hjælp til transportudgifterne, da der var tale om en privat behandlingssanstalt, og sygehuset betalte kun transport til andre sygehuse.

Det var oplyst, at behandlingen for ludomani ville vare i 2 år og skulle finde sted 2 gange om måneden. Den månedlige udgift til transport var oplyst til 500 kr., hvis alene udgiften til tog blev taget i betragtning.

Efter at have undersøgt, at der ikke var mulighed for hjælp til transport efter sygesikringsloven, gav kommunen afslag på ansøgningen om hjælp til transport. Ansøgningen var behandlet i henhold til aktivlovens § 82, og i afslaget henviste kommunen til Socialministeriets vejledning nr. 39 af 5. marts 1998, pkt. 409.

Begrundelsen for kommunens afslag var, at kommunen ikke ydede økonomisk støtte til betaling af selve behandlingen. Da det var beskrevet i vejledningen, at der samtidig med hjælp til betaling af behandlingen kunne ydes hjælp til betaling af transporten, fandt kommunen ikke, at betingelsen for hjælp var opfyldt.

Nævnet fandt, at afslag på hjælp til transportudgifter i forbindelse med behandling skulle hjemvises til fornyet behandling og afgørelse i kommunen.

Nævnet begrundede afgørelsen med, at kommunen ikke kunne meddele afslag på det ansøgte alene med den begrundelse, at kommunen ikke samtidig ydede økonomisk støtte til betaling af selve behandlingen.

Nævnet tilføjede, at afgørelsen byggede på den opfattelse, at transportudgifter til behandling var en del af behandlingsudgiften. I det tilfælde, at selve behandlingen var gratis for ansøger, var derfor kun transportudgiften, der udgjorde behandlingsudgiften. Der ville derfor kunne ydes økonomisk støtte alene til transportudgiften efter aktivlovens § 82.

Nævnet fandt dog, at Socialministeriets vejledning om emnet (pkt.409) var tvetydig, og havde givet anledning til en del forespørgsler fra kommunerne.

I klagen til Ankestyrelsen var det blandt andet anført, at kommunen fandt, det var af principiel betydning få afklaret, om der kunne ydes hjælp efter aktivlovens § 82 til transportudgifter til relevant sygebehandling, når selve behandlingen var betalt efter sygehuslovgivningen.

Kommunen havde endvidere anført, at man var af den opfattelse, at der alene ville kunne ydes hjælp til transportudgifter, når kommunen i forvejen ydede hjælp til sygebehandlingen efter § 82. Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af om det var en forudsætning for hjælp til transportudgifter efter aktivlovens § 82, at der blev ydet hjælp til selve sygebehandlingen.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøger ikke var berettiget til støtte til transportudgifter til behandlingen for ludomani.

Begrundelsen for afgørelsen var, at der ikke var hjemmel i aktivlovens § 82 til at yde økonomisk støtte til transport, når der ikke samtidig blev ydet hjælp til betaling af behandlingsudgifter. Ankestyrelsen lagde vægt på, at hjælp til transport ikke var nævnt som en selvstændig udgift, der kunne udløse ret til støtte efter aktivlovens § 82.

Ankestyrelsen var opmærksom på, at der ikke kunne ydes hjælp til transporten efter sygehuslovgivningen. Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

SM A-56-02

Meddelelse om: briller - sygebehandling - billigere behandling - sagsoplysning - bevistvivl

Lov: lov om aktiv socialpolitik - lovebekendtgørelse nr. 614 af 26. juni 2001 § 82

Resumé:

Kommunens og nævnets afgørelser om hjælp til et billigere brillestel end det ansøgte anset for ugyldige på grund af utilstrækkelig sagsoplysning. Sagen blev derfor hjemvist til fornyet vurdering i kommunen.

Det var ikke tilstrækkeligt undersøgt om det brillestel, der var ansøgt om hjælp til var nødvendigt og helbredsmæssigt velbegrundet.

Selv om det er ansøger, der som udgangspunkt har bevisbyrden for, at betingelserne for hjælp er opfyldt, er det kommunens forpligtelse at sørge for en tilstrækkelig sagsoplysning. Denne forpligtelse omfatter også afklaring af eventuel bevistvivl.

Sagsfremstilling:

Der var ansøgt om nye briller grundet øjenoperation og presset økonomi. Ansøgers optiker sendte kommunen et brev med et overslag over pris på nye briller med blandt andet farveskiftende glas. Der blev foreslået et brillestel i titanium til 1.896 kr.

Forvaltningen rettede herefter (uden angivelse af sammenhængen) henvendelse til optikeren med en forespørgsel om prisen på et titanium stel. Der blev oplyst en pris på 998 kr. Kommunen bevilgede på baggrund heraf hjælp på 998 kr. til brillestel (samt 4.768 kr. til glas). Efterfølgende meddelte optikeren telefonisk forvaltningen, at man beklagede oplysningen om prisen på 998 kr., da den kun gjaldt for få modeller. Den ansøgte model var bedre forarbejdet og havde bedre pasform.

Da forvaltningen telefonisk kontaktede ansøger, oplyste denne, at det kun var den ene (ansøgte) model, der passede. Efter anmodning fra ansøger kontaktede forvaltningen på ny optikeren, der bekræftede, at ansøger ikke kunne tåle, at noget trykkede på hovedet, idet han tidligere havde fået kemoterapi og havde for meget ben i næsen. Ansøger havde således behov for et brillestel af betatitan, der var let, superfjedrende og som ikke trykkede. Sagsbehand-

leren konstaterede herefter, at der ikke var noget i lægemappen, der underbyggede de modtagne oplysninger.

Ansøger klagede over kommunens afgørelse og sagsbehandlingen. Blandt andet over at man anonymt havde indhentet oplysninger fra en medarbejder hos optikeren, der ikke kender ansøger og ikke havde betjent ham. Der henvises endvidere til, at den medarbejder, der kendte ansøger, havde bekræftet behovet for den ønskede model.

Kommunen fastholdt sin afgørelse. Af kommunens journalnotat af samme dato fremgik, at der ikke forelå lægelige oplysninger om, at ansøger behøvede bedre pasform i brillestel på grund af trykken på hovedet og næsebenet.

Ansøgers advokat oplyste telefonisk over for kommunen, at optikeren ikke, som anført i kommunens journalnotat, havde nævnt noget om, at ansøger havde fået kemobehandling. Årsagen til behovet for et særligt stel var ansøgers ansigtsstruktur og svage næseben.

I klagen til Ankestyrelsen blev det blandt andet anført, at nævnet kun har forholdt sig det materielle spørgsmål om begrundelse og ikke til lovligheden af kommunens afgørelse. Det blev endvidere anført, at nævnet uden at sætte noget andet i stedet havde tilsidesat optikerens sagkyndige erklæring.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af om kommunen burde have undersøgt ansøgers helbredsmæssige forhold nærmere med henblik på at kunne vurdere om et bestemt brillestel var nødvendigt og helbredsmæssigt velbegrunderet.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at sagen ikke var tilstrækkeligt oplyst til, at der havde kunnet træffes afgørelse om hjælp til køb af et titanium brillestel.

Begrundelsen for afgørelsen var, at afgørelserne fra både kommunen og det sociale nævn, byggede på utilstrækkelig sagsoplysning.

Ankestyrelsen fandt således, at afgørelserne var ugyldige, idet der var tale om væsentlige mangler ved sagsbehandlingen og at disse mangler konkret måtte antages at have haft væsentlig betydning for afgørelserne.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at kommunen havde bevilget ansøger hjælp til et billigere brillestel, end det han ønskede. Kommunen havde dog ikke ved behandlingen af sagen undersøgt, hvorvidt det billigere brillestel tilgodeså de af ansøger oplyste helbredsmæssige problemer ved at bære briller. Der henvises i den forbindelse til SM 0-131-96, hvorefter det er kommunens forpligtelse at afklare, hvorvidt en behandling, der er søgt om hjælp til efter aktivlovens § 82, er nødvendig og helbredsmæssigt velbegrunderet. Kommunens henvisning til en billigere form

for behandling forudsætter en forudgående undersøgelse af ansøger på baggrund af hvilken, det konkrete behandlingsbehov kan vurderes.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at det sociale nævn, på baggrund af ansøgningen og udtalelserne fra optikeren ikke havde fundet, at ansøgers problemer med tryk og speciel ansigtsstruktur ikke kunne afhjælpes med det stel, som kommunen havde bevilget støtte til. Efterfølgende oplyste nævnet over for Ankestyrelsen, at optikeren må antages at være fagligt kompetent til at vurdere nødvendigheden og den helbredsmæssige begrundelse for et bestemt stel. Det fremgik ikke af nævnets afgørelse, at udtalelserne fra optikeren ændredes undervejs.

Ankestyrelsen bemærkede hertil, at pligten til at sikre en tilstrækkelig oplysning af sagen også omfatter en pligt til at afklare eventuelle bevismæssige uklarheder. Ankestyrelsen fandt derfor, at det ikke var tilstrækkeligt til kun delvist at imødekomme ansøgningen, alene at hen-vise til, at de foreliggende oplysninger ikke talte for at imødekomme ansøgningen fuldt ud. Ankestyrelsen fandt imidlertid ikke, at det på baggrund af det meget sparsomme oplysningsgrundlag med tilstrækkelig sikkerhed kunne lægges til grund, at udgiften på 1.896 kr. var nødvendig og helbredsmæssigt velbegrundet.

Ankestyrelsen ophævede således det sociale nævns afgørelse og hjemviste sagen til kommunen til fornyet behandling.

SM A-30-03

Meddelelse om: kontanthjælp - tilbagebetalingspligt - forudseelig udgift

Lov: lov om aktiv socialpolitik - lovbekendtgørelse nr. 709 af 13. august 2003 - § 93 - § 81

Resumé:

Der var ikke grundlag for at yde hjælp til husleje, vægtafgift, ulykkesforsikring og familieforsikring samt telefonabonnement, da disse udgiftsposter ikke kunne anses for at være rimeligt begrundede enkeltudgifter, der ikke kunne forudses. Udgifterne kunne ikke anses for at være af helt afgørende betydning for ansøgeren eller familiens livsførelse.

Der kunne ikke pålægges tilbagebetalingspligt for den bevilgede hjælp da der ikke kunne kræves tilbagebetaling af hjælp, som der ikke var grundlag for at bevilge.

Sagsfremstilling:

En ansøger, som var blevet arbejdsløs og som modtog arbejdsløshedsdagpenge søgte om hjælp til husleje, vægtafgift, ulykkesforsikring og familieforsikring samt telefonabonnement. Ægtefællen var overgået til folkepension.

Ansøgningen var begrundet i ægtefællens sygdom (diabetes og kræft) og udgifter i forbindelse hermed, såsom diabetikerkost og transportudgifter mellem hjem og Rigshospitalet og mellem

hjem og forskellige institutioner som Kræftens Bekæmpelse for at få råd og vejledning. Det oplystes, at ansøgeren nyligt havde haft udgifter i forbindelse med uddannelse.

Kommunen bevilgede hjælp efter § 81 til det ansøgte med tilbagebetalingspligt efter § 93, stk.1,nr.1.

Kommunen begrundede afgørelsen med, at ansøgeren og ægtefællen ellers ville blive sat ud af boligen. Ansøgeren vurderedes desuden at have behov for telefon og forsikringer på grund af ægtefællens kræftlidelse. Endvidere vurderedes det, at ansøgeren havde behov for bil, idet hun arbejdede for et vikarbureau, og derfor havde brug for bilen til at komme rundt.

Kommunen havde i journalen noteret, at ægtefællen fik tilskud til merudgifter til diabeteskost som pensionist, og at amtet dækkede kørsel til og fra Rigshospitalet. Det var desuden noteret, at ansøgeren havde anført, at udgifterne ikke blev dækket fuldt ud.

Der forelå ingen oplysning om, at ansøgeren havde indtægt ved eget arbejde. Kommunen begrundede ifølge journaloplysninger tilbagebetalingspligten med, at familien selv havde sat sig i den økonomiske situation, som den var i nu, fordi familien havde lejet en bolig, som kostede 6.400 kr. inklusive el og varme pr. måned. Dette havde parret ikke økonomi til at klare i perioder, hvor ansøgeren var arbejdsløs. Det vurderedes derfor, at parret havde udvist uforsvarlig økonomi, fordi de med hensyn til deres økonomi burde have taget højde for en situation, hvor hustruen var arbejdsløs. Hjælpen blev derfor ydet med tilbagebetalingspligt efter aktivlovens § 93, stk.1, nr. 1.

Det var oplyst, at parret 3 gange tidligere indenfor for ca. 16 måneder havde søgt om og fået bevilget hjælp til forskellige faste udgifter. Kommunen havde ydet hjælpen med tilbagebetalingspligt efter aktivlovens § 93, stk.1, nr. 1.

Nævnet tiltrådte kommunens afgørelse om hjælp til det ansøgte efter aktivlovens § 81.

Nævnet lagde ved sin afgørelse til grund, at kommunen havde vurderet, at ansøgeren opfyldte betingelserne for at få bevilget hjælp til det ansøgte efter aktivlovens § 81.

Nævnet fandt ud fra sagens oplysninger ikke anledning til at ændre kommunens skønsmæssige vurdering, hvorefter ansøgeren havde udvist uforsvarlig økonomi.

Nævnet lagde vægt på, at ansøgeren flere gange siden oktober 2000 havde haft problemer med at betale sine faste løbende udgifter som husleje, el, varme, forsikringer mv., og at ansøgeren tre gange tidligere havde fået bevilget hjælp fra kommunen til betaling af disse udgifter.

Nævnet lagde desuden vægt på, at ansøgeren efter at hun i 2000 blev arbejdsløs, ikke havde indrettet sin økonomi efter husstandens indtægter.

Ansøgeren klagede over, at kommunen havde pålagt tilbagebetalingspligt for hjælpen.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om udgifter til betaling af husleje, telefonabonnement, vægtafgift og forsikringer er udgifter, der kan ydes hjælp til efter aktivlovens § 81, og om det er udtryk for uforsvarlig økonomi, at familien ikke har indrettet økonomien på, at den økonomiske situation har ændret sig.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at ansøgeren ikke var berettiget til hjælp efter aktivlovens § 81, til udgifter på i alt 9.161 kr. til husleje, vægtafgift, ulykkesforsikring og familieforsikring samt telefonabonnement. Ansøgeren skulle dog ikke tilbagebetale den hjælp, der var ydet til disse udgifter.

Begrundelsen for, at ansøgeren ikke havde været berettiget til hjælpen var, at udgiftsposterne ikke kunne anses for at være rimeligt begrundede enkeltudgifter, der var opstået som følge af behov, der ikke havde kunnet forudses. Hertil kom, at afholdelsen af udgifterne ikke kunne anses for at være af helt afgørende betydning for ansøgerens eller familiens livsførelse, således at der efter en konkret vurdering undtagelsesvis kunne ydes hjælp hertil, selv om udgifterne kunne forudses.

Ved vurderingen af om der havde været tale om forudsigelige udgifter lagde Ankestyrelsen vægt på, at der var tale om tilbagevendende faste udgifter, som ansøgeren burde have taget højde for i sin budgetlægning. Ved vurderingen af om udgifterne havde været af helt afgørende betydning for ansøgerens eller familiens livsførelse, lagde Ankestyrelsen vægt på, at ansøgeren flere gange tidligere inden for de foregående ca. 16 måneder havde fået hjælp efter aktivlovens § 81 til løbende faste udgifter, og derfor forelå der ikke en sådan undtagelsessituation, som loven havde forudsat.

Begrundelsen for afgørelsen om, at ansøgeren ikke kunne pålægges tilbagebetalingspligt efter aktivlovens § 93, stk.1, nr. 1, for den bevilgede hjælp var, at der ikke kan kræves tilbagebetaling af hjælp, som der ikke var grundlag for at bevilge.

SM A-17-04

Meddelelse om: tandbehandling – behovsvurdering – behandlingsudgifter – skattegæld

Lov: lov om aktiv socialpolitik – lovbekendtgørelse nr. 709 af 13. august 2003 - § 82

Resumé:

Ved vurderingen af ansøgers økonomiske muligheder for selv at betale for en tandbehandling, skulle hustruens månedlige afdrag på skattegæld ikke medregnes. Begrundelsen var at der var tale om gæld til det offentlige, som efter gældende praksis ikke indgår ved beregning af rådighedsbeløbet.

Sagsfremstilling:

En gift mand ansøgte kommunen om hjælp til betaling af en tandlægeregning. Kommunen beregnede rådighedsbeløbet for familien til lidt over 9.000 kr. om måneden og gav afslag på hjælp. I beregningen indgik ikke en udgift på 2.800 kr. som ansøgers hustru betalte i månedligt afdrag på en skattegæld.

Ansøger klagede til det sociale nævn, som tiltrådte kommunens afgørelse.

Ansøger klagede derefter til Ankestyrelsen. I klagen anførte han at rådighedsbeløbet var betydeligt mindre end kommune og nævn havde vurderet det til. Han gjorde gældende at hustruens afdrag på skattegæld skulle tages med i beregning af rådighedsbeløbet.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af om skattegæld må betragtes som gæld til det offentlige, som ikke indgår i beregning af rådighedsbeløb.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt at ansøger ikke var berettiget til hjælp til tandbehandling. Ankestyrelsen lagde vægt på at ansøger havde økonomisk mulighed for selv at betale udgifterne, når han og hustruen havde et rådighedsbeløb på over 9.000 kr. pr. måned.

Ankestyrelsen fandt at hustruens udgift på 2.800 kr. om måneden i form af afdrag på skattegæld ikke indgik ved beregningen af rådighedsbeløbet.

Begrundelsen var, at der efter gældende praksis ikke ydes hjælp til gæld til det offentlige. Hvis afdrag på skattegæld blev medregnet ville dette betyde at der indirekte blev ydet hjælp til gæld til det offentlige.

Ankestyrelsen tiltrådte således nævnets afgørelse.

SM 0-34-88

Meddelelse om: tilbagebetaling - betalingsevne - indtægtsopgørelse - børnetilskud - børnebidrag - børnefamilieydelse

Lov: bistandsloven, § 27, stk. 1 (nu aktielovens §§ 81 og 95)

Resume:

Børnetilskud, børnebidrag og børnefamilieydelse kunne ikke indgå i opgørelsen af indtægten hos en kvinde ved vurderingen af hendes betalingsevne. Derimod måtte der ved skønnet over betalingsevnen tages hensyn til, at udgifter, der vedrørte børnenes behov, i et vist omfang var dækket af de omhandlede sociale ydelser til børnene.

Redegørelse for sagen: En kvinde K underskrev den 5. juli og den 1. august 1985 erklæringer om, at den hjælp, hun modtog efter bistandslovens § 40, stk. 1, var tilbagebetalingspligtig efter bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 1. Den tilbagebetalingspligtige hjælp udgjorde i alt 6.910 kr.

Afgørelsen, der klages over:

Social- og sundhedsforvaltningen fastsatte i juli 1987 en afdragsordning på 100 kr. månedlig fra den 1. juni 1987 foreløbig indtil den 1. september 1987. Afdragsordningen var fastsat på grundlag af ansøgerens månedlige nettoindtægt opgjort til 10.599 kr. og godkendte faste udgifter på 5.848 kr. I nettoindtægten indgik børnetilskud, børnebidrag og børneydelse med i alt 2.850 kr. pr. måned.

Klagen til Ankestyrelsen:

Afgørelsen var på K's vegne indanket af en forening. Foreningen anførte, at børnetilskud, børnebidrag og børneydelse ikke burde indgå i vurderingen af Ks betalingsevne, idet disse beløb blev ydet på grund af de merudgifter, der var ved børns forsørgelse.

Foreningen anførte videre, at Ks udgifter var nedbragt til et minimum, idet hun hverken havde telefon eller var medlem af en fagforening på grund af den stramme økonomi.

Lovgrundlag:

Bistandslovens § 27.

Lov om børnetilskud og forskudsvis udbetaling af børnebidrag § 7.

Lov om børns retsstilling § 18.

Lov om en børnefamilieydelse § 4, § 5, stk. 2, § 10 og § 11

Ankestyrelsens afgørelse:

Ankestyrelsen finder under hensyn til, at børnetilskud og børnebidrag tilkommer børnene, at der ikke er hjemmel til at lade børnetilskud og børnebidrag indgå i opgørelsen af K's indtægt ved vurderingen af hendes betalingsevne efter bistandslovens § 27, stk. 1. Ankestyrelsen finder endvidere efter de i lov om en børnefamilieydelse fastsatte regler, at denne ydelse ej heller vil kunne indgå i K's indtægt ved vurderingen af betalingsevnen. Ankestyrelsen finder imidlertid, at der ved udøvelse af skønnet over betalingsevnen må tages hensyn til, at udgifter, der vedrører børnenes behov, i et vist omfang er dækket af de omhandlede sociale ydelser til børnene.

Ankestyrelsen hjemviser herefter sagen til social- og sundhedsforvaltningen med henblik på en fornyet vurdering af betalingsevnen og eventuel fastsættelse af en afdragsordning på grundlag af det foran anførte.

SM 0-70-95

Meddelelse om: kompetence - efterprøvelse - psykologbehandling - betinget bevilling - valg af psykolog

Lov: bistandsloven - lovbekendtgørelse nr. 1024 af 13. december 1994, § 46 a (nu aktivlovens § 82)

Resume:

Ankenævnet kunne ikke afvise at tage stilling til, om kommunen kunne gøre ydelse af hjælp til en 40-årig kvindes psykologbehandling betinget af, at behandlingen blev ydet af en psykolog, der var udpeget af kommunen.

Ankestyrelsen hjemviste derfor sagen til nævnet med henblik på nævnets vurdering af, om kvinden havde et sådant behov for psykologbehandling, at der burde ydes hende hjælp til behandling efter bistandsloven og i bekræftende fald, om hendes behov for behandling ville blive tilstrækkeligt tilgodeset ved behandling hos den af kommunen udpegede psykolog.

Sagsfremstilling:

Kvinden havde ved separation fået forældremyndigheden over et fællesbarn. Faderens samvær med barnet gav anledning til betydelige problemer på grund af forældrenes indbyrdes konflikter.

Kommunen foranledigede derfor barnet undersøgt af en psykolog, som efter undersøgelsen udtrykte bekymring for barnets fremtid og udvikling på grund af forældrenes indbyrdes konflikter. Kvinden havde tidligere fået hjælp til samtaler hos en anden psykolog, og hun anmodede på ny om hjælp til psykologsamtaler hos denne.

Kommunen besluttede, at der som led i en handleplan for barnet skulle bevilges kvinden 10 samtaler med den af kommunen udpegede psykolog.

Kvinden ønskede ikke at blive behandlet af denne psykolog, og hun klagede til ankenævnet over, at hun ikke selv kunne bestemme, hvilken psykolog behandlingen skulle finde sted hos. Nævnet afviste at behandle sagen med den begrundelse, at det faldt uden for nævnets forretningsområde at tage stilling til spørgsmålet om, hos hvilken psykolog behandlingen skulle foregå.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvorvidt ankenævnet kunne, afvise at behandle en klage over, at en kommune havde betinget ydelse af hjælp til psykologbehandling af, at hjælpen blev ydet af en bestemt psykolog.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke, at ankenævnet havde været berettiget til at afvise at tage stilling til, om kommunen kunne betinge ydelse af hjælp til kvindens psykologbehandling af, at behandlingen blev ydet af den psykolog, der var udpeget af kommunen.

Ankestyrelsen hjemviste derfor sagen til nævnet med henblik på nævnets vurdering af, om kvinden havde et sådant behov for psykologbehandling, at der burde ydes hende hjælp til be-

handling efter bistandslovens § 46 a, og i bekræftende fald, om hendes behov for behandling ville blive tilstrækkeligt tilgodeset ved behandling hos den udpegede psykolog.

SM 0-72-95

Meddelelse om: kontanthjælp - skønsmæssig afgørelse - skøn under regel - egenbetaling - tandbehandling - ulovlig

Lov: bistandsloven - lovbekendtgørelse nr. 1024 af 13. december 1994 § 15, stk. 5, og § 46 a (nu aktivlovens § 82)

Resume:

En kommune kunne ikke fastsætte interne retningslinier, hvorefter ansøger - uden en individuel vurdering - selv skulle afholde 250 kr. pr. afsluttet tandbehandling. Sagen hjemvistes derfor til kommunen til ny afgørelse efter en konkret skønsmæssig vurdering af ansøgers økonomiske forhold og muligheder for selv at afholde en del af udgiften til tandbehandlingerne.

Sagsfremstilling:

Ansøger, der på grund af orlov fra sit studium, havde modtaget kontanthjælp fra februar 1993 til 31. oktober 1993 samt igen fra 1. december 1993, søgte første gang om hjælp til tandbehandling den 28. juli 1993. Hun ansøgte igen om tandlægehjælp den 2. august 1993 og 23. december 1993.

Ved udbetalingen af hjælpen efter bistandslovens § 46 a havde kommunen fratrukket 250 kr. pr. behandling til dækning af egenbetaling under henvisning til, at ansøger ønskede at afslutte tandbehandlingerne hver gang.

Ansøger anmodede kommunen om at betale det fulde beløb vedr. 4 tandbehandlingerne.

Kommunen gav afslag på hjælp til betaling af 4 x 250 kr. (egenbetalingen for 4 tandbehandlingerne), idet der var tale om afsluttede tandbehandlingerne. Kommunen henviste til, at efter gældende regler var der en egenbetaling på 250 kr. pr. afsluttet tandbehandling.

Ankenævnet erklærede sig enig med kommunen i, at ansøger ikke var berettiget til at få hjælp til dækning af egenbetaling på 250 kr. pr. gang for 4 afsluttede tandbehandlingerne. I klagen til

Ankestyrelsen blev det blandt andet anført, at der ønskedes en afklaring af, hvorvidt der var lovhjemmel til at indføre generel egenbetaling på transbestemte ydelser efter bistandslovens § 46 a. Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på en afklaring af, hvorvidt der ved ydelser efter bistandslovens § 46 a lovligt kan opstilles interne retningslinier, hvorefter der uden en konkret vurdering påføres ansøger en egenbetaling.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kommunen ikke havde været berettiget til at fastsætte en regel om egenbetaling på 250 kr. for hver afsluttet tandbehandling uden at gå ind i en individuel konkret vurdering af ansøgers økonomiske forhold sammenholdt med behandlingernes antal. Ankestyrelsen fandt, at kommunen ved at fastsætte en sådan generel regel havde sat det individuelle 'skøn under regel'.

Kommunens interne regler vedr. egenbetaling for afsluttede tandbehandlinger måtte derfor anses for at være ulovlige.

Sagen hjemvistes derfor til kommunen til ny afgørelse efter en konkret skønmæssig vurdering af ansøgers økonomiske forhold og muligheder for selv at afholde en del af udgiften til tandbehandlingerne.

SM 0-73-95

Meddelelse om: kontanthjælp - skønmæssig afgørelse - skøn under regel - ulovlig - tandbehandling - åbenbart urimeligt

Lov: bistandsloven - lovbekendtgørelse nr. 1024 af 13. december 1994 § 15, stk. 5, og § 46 a (nu aktivlovens § 82)

Resume:

En kommune havde ved at fastsætte interne retningslinier, hvorefter ansøgers underholdsbeløb - uden individuel vurdering - udgjorde 2.000 kr., sat det individuelle skøn under regel. Dette var ulovligt.

Ankestyrelsen var i øvrigt enig med nævnet i, at det måtte betragtes som åbenbart urimeligt, når forvaltningen alene ville overlade ansøger et månedligt rådighedsbeløb på 2.000 kr.

Sagsfremstilling:

Ansøger, der var samlevende og havde modtaget kontanthjælp i ca. 3 år, søgte i januar 1994 om hjælp til betaling af en helprotese til overkæben til 2.750 kr. Kommunen gav afslag med henvisning til, at ansøger kunne søge at indgå en afdragsordning med sin tandlæge.

Kommunen begrundede afslaget med, at ansøger havde haft mulighed for at spare op til udgiften, idet der ifølge beregningen af ansøgers økonomi var et overskud. Af kommunens beregningsark fremgik, at kommunen havde fastsat et underholdsbeløb på 2.000 kr. (beløbet var fortrykt på beregningsarket). Ankenævnet ændrede kommunens afgørelse. Nævnet fandt, når der hensås til det oplyste om ansøgers nettoindtægter sammenholdt med det oplyste om ansøgers rimelige faste udgifter, at ansøger ikke havde midler til at afholde den omhandlende udgift. Nævnet fandt, at det måtte betragtes som åbenbart urimeligt, når forvaltningen alene ville overlade ansøger et underholdsbeløb på 2.000 kr.

I klagen til Ankestyrelsen gjorde kommunen blandt andet gældende, at den havde valgt at afsætte et underholdsbeløb til en voksen til 2.000 kr., efter at alle rimelige udgifter var betalt. Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om en kommune ved afgørelsen af, om en ansøger skal have hjælp efter § 46 a, kan anvende et generelt fastsat beløb til ansøgers underhold.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kommunen ved afgørelsen af, om der kunne ydes hjælp efter bistandslovens § 46 a, ikke havde været berettiget til at lægge et fast underholdsbeløb på 2.000 kr. til grund ved vurderingen af ansøgers økonomiske forhold. Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at der ikke i bistandsloven er hjemmel til at fastlægge et forudbestemt beløb til underhold uden at gå ind i en konkret skønsmæssig vurdering af ansøgers økonomi sammenholdt med udgiftens størrelse.

Ankestyrelsen fandt, at kommunen ved at fastsætte et sådant beløb havde sat det individuelle skøn under regel.

Kommunens interne regel, hvorefter udgiften til underhold fast udgjorde 2.000 kr., måtte derfor anses for at være ulovlig.

Ankestyrelsen var i øvrigt enig med nævnet i, at det måtte betragtes som åbenbart urimeligt, når forvaltningen alene ville overlade ansøger et månedligt underholdsbeløb på 2.000 kr. Ankestyrelsen tiltrådte således nævnets afgørelse.

SM 0-76-97

Meddelelse om kontanthjælp - tilbagebetaling - tilbagebetalingserklæring - skriftlig afgørelse - klagefrist - fristoverskridelse - manglende begrundelse - forlængelse af klagefrist Lov: bistandsloven - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996, § 26, stk. 1, nr. 1 og 3, og stk. 2 samt § 15, stk. 4 (nu aktivlovens § 93 og retssikkerhedslovens § 67) forvaltningsloven - lov nr. 571 af 19. december 1985, § 22 og § 24

Resume:

Tilbagebetalingserklæringer må anses for at være skriftlige afgørelser, som skal opfylde formkravene i forvaltningsloven.

Ankestyrelsen har truffet afgørelse i 4 sager, hvor der forelå tilbagebetalingserklæringer. I 2 af sagerne var der ved afkrydsning alene henvist til bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 1. I 2 andre sager var der ved afkrydsning alene henvist til bistandslovens § 26, stk. 3. Alle sager måtte anses for utilstrækkeligt begrundede. Den utilstrækkelige begrundelse medførte en forlængelse af klagefristen. Den omstændighed, at der eventuelt var givet en mundtlig begrundelse, fritog ikke forvaltningen for samtidig at meddele en skriftlig begrundelse.

Sagsfremstilling:

Sag nr. 1 - j.nr. 201199-96:

En ansøger fik den 25. november 1992 og 12. februar 1993 bevilget kontanthjælp mod tilbagebetalingspligt.

I sagen forelå to tilbagebetalingserklæringer, som ansøger havde underskrevet, og hvoraf det alene fremgik, at hjælpen var ydet mod tilbagebetalingspligt i henhold til bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 3. Af kommunens journalark fremgik, at hjælpen var ydet mod tilbagebetalingspligt som følge af ansøgers oplysninger om, at han senere ville få udbetalt nogle penge i forbindelse med salg af arvet hus.

Ved brev af 16. februar 1996 klagede ansøgeren over, at kommunen havde bedt ham indbetale penge til dækning af gælden. I klagen anførte han, at han modtog kontanthjælpen på grund af sygdom. Selv om han havde underskrevet tilbagebetalingserklæringerne, forstod han ikke, hvorfor hjælpen skulle tilbagebetales, da han havde været syg hele tiden, og der som følge heraf nu var søgt pension.

Som følge af fristoverskridelsen fandt kommunen ikke anledning til at revurdere sagen, som herefter blev videresendt til nævnet.

Nævnet fandt, at sagen om tilbagebetaling af kontanthjælp i henhold til bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 3 ikke kunne behandles, da klagefristen var overskredet. Efter bistandslovens § 15, stk. 4 i lov om social bistand skulle klage være indgivet inden 4 uger efter, at klageren havde fået meddelelse om afgørelsen. Denne frist var overskredet, men nævnet kunne efter loven se bort fra overskridelsen, når der var særlig grund hertil. I klagen var der ikke fundet nogen særlig grund til overskridelsen. Nævnet kunne derfor ikke behandle sagen.

Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, om manglende begrundelse i en tilbagebetalingserklæring, uanset om begrundelsen måtte være givet mundtligt, medførte en forlængelse af en eventuel klagefrist

Afgørelse:

Ankestyrelsen ændrede nævnets afgørelse.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen til grund, at den i sagen foreliggende tilbagebetalingserklæring måtte anses for at være en skriftlig afgørelse, som skulle opfylde formkravene i henhold til forvaltningslovens § 22 og 24.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at der i sagen alene var henvist til bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 3, og at denne henvisning måtte anses for at være en utilstrækkelig begrundelse i henhold til forvaltningsloven, idet de nærmere omstændigheder, der havde medført, at tilfældet var henført under bestemmelsen, ikke var angivet.

Ankestyrelsen fandt, at den utilstrækkelige begrundelse medførte en forlængelse af klagefristen. Ankestyrelsen hjemviste derfor sagen til nævnet med henblik på realitetsbehandling af spørgsmålet om tilbagebetaling.

Sagsfremstilling:

Sag nr. 2 - j.nr. 201232-96:

En ansøger blev færdiguddannet som datamatiker den 30. november 1995 og modtog SU sidste gang den 1. november 1995, som han klarede sig for i november/december måned.

Han ansøgte herefter i december måned kommunen om kontanthjælp. På ansøgningstidspunktet oplyste han, at han var berettiget til arbejdsløshedsdagpenge med første udbetaling den 1. februar 1996.

Kommunen bevilgede ansøgeren kontanthjælp som udeboende fra 1. januar 1996 mod tilbagebetalingspligt i henhold til bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 3.

Det fremgik ikke af sagen, om der var givet yderligere begrundelse. Han underskrev en tilbagebetalingserklæring den 28. november 1995, hvoraf det alene fremgik, at hjælpen var tilbagebetalingspligtig i henhold til bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 3.

Der forelå i sagen ingen økonomisk vurdering af ansøgerens mulighed for at tilbagebetale hjælpen i løbet af kortere tid.

Ved brev af 11. juli 1996 til skattevæsenet oplyste ansøger, at han ikke forstod, hvorfor han havde modtaget en rykkerskrivelse den 4. juli 1996 om tilbagebetaling af kontanthjælpen for januar måned, idet han ikke tidligere havde modtaget en sådan skrivelse. Endvidere fandt han det urimeligt, at han skulle tilbagebetale denne kontanthjælp, da han stod uden arbejde og var på dagpenge. Han var i øvrigt bekendt med andre i samme situation, som ikke skulle tilbagebetale kontanthjælpen. Ved brev af 7. august 1996 fandt kommunen ikke grundlag for at genbehandle sagen om tilbagebetalingspligten, da klagefristen var væsentligt overskredet. Sagen blev derfor oversendt til nævnet.

For så vidt angik spørgsmålet om fastsættelse af betalingsordningen samt klage over rykkergebyr henviste socialforvaltningen ansøger til at rette henvendelse til opkrævningsafdelingen. For så vidt angik spørgsmålet om tilbagebetaling fandt nævnet ikke, at sagen kunne behandles. Nævnet begrundede afgørelsen med, at efter bistandslovens § 15, stk. 4, skulle klage være indgivet inden 4 uger efter, at klageren havde fået meddelelse om afgørelsen. Denne frist var overskredet, men nævnet kunne efter loven se bort fra overskridelsen, når der var særlig grund hertil.

I klagen var der ikke fundet nogen særlig grund til overskridelsen, hvorfor nævnet ikke kunne behandle sagen. Sagen blev behandlet i principielt møde til afklaring af samme spørgsmål som i sag nr. 1.

Afgørelse:

Ankestyrelsen traf afgørelse i overensstemmelse med afgørelsen i sag nr. 1.

Sagsfremstilling:

Sag nr. 3 - j.nr. 201681-96:

Ansøger henvendte sig den 27. december 1993 til kommunen og oplyste, at han var opsagt fra sit arbejde med virkning fra 30. november 1993 på grund af samarbejdsvanskeligheder. Kommunen bevilgede kontanthjælp fra 1. januar 1994 med tilbagebetalingspligt i 5 uger.

Der forelå i sagen en tilbagebetalingserklæring dateret 27. december 1993, som ansøger havde underskrevet, hvoraf fremgik, at hjælpen efter bistandslovens § 37 fra den 1. januar 1994 var tilbagebetalingspligtig i henhold til bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 1.

I brev af 19. september 1996 klagede manden til kommunen og anførte, at han af sin sagsbehandler havde fået at vide, at hjælpen ikke var tilbagebetalingspligtig, da der ikke var store udsigter til, at han ville få job lige med det samme.

Kommunen fandt ikke anledning til at ændre afgørelsen, hvorefter sagen blev oversendt til nævnet. Ankenævnet fandt, at sagen ikke kunne behandles, da klagefristen var overskredet. Nævnet begrundede afgørelsen med, at efter lov om social bistand skulle klage være indgivet inden 4 uger efter, at klageren havde fået meddelelse om afgørelsen. Denne frist var overskredet, men nævnet kunne efter loven se bort fra overskridelsen, når der var særlig grund hertil. I klagen var der ikke fundet nogen særlig grund til overskridelsen. Nævnet kunne derfor ikke behandle sagen. I klagen til Ankestyrelsen var det blandt andet anført, at det var ansøgers opfattelse, at hjælpen ikke kunne gøres tilbagebetalingspligtig i henhold til bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 1, da han var blevet afskediget mod sin vilje.

Sagen blev antaget til principiel behandling til afklaring af samme spørgsmål som i sag nr. 1.

Afgørelse:

Ankestyrelsen ændrede nævnets afgørelse.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen til grund, at den i sagen foreliggende tilbagebetalingserklæring måtte anses for at være en skriftlig afgørelse, som skulle opfylde formkravene i henhold til forvaltningslovens § 22 og 24.

Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at der i sagen alene var henvist til bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 1, og at denne henvisning måtte anses for at være en utilstrækkelig begrund-

delse i henhold til forvaltningsloven, idet det ikke var angivet, hvilket led i bestemmelsen, der henvistes til eller hvilke omstændigheder, der havde medført, at tilfældet var henført under bestemmelsen. Ankestyrelsen fandt, at den utilstrækkelige begrundelse medførte en forlængelse af klagefristen. Ankestyrelsen hjemviste derfor sagen til nævnet med henblik på realitetsbehandling af spørgsmålet om tilbagebetaling.

Sagsfremstilling:

Sag nr. 4 - j.nr. 201757-96:

En ansøger anmodede i februar måned 1993 kommunen om hjælp, da han ifølge kommunens journalnotat ved henvendelse til sin a-kasse havde sagt nej til et halvdagsarbejde, idet han fortsat følte sig for syg til at arbejde. Han havde forinden modtaget sygedagpenge, men ansås ikke længere for arbejdsdygtig.

Ansøger fik den 2. marts 1993 bevilget hjælp i henhold til bistandslovens § 37 mod tilbagebetalingspligt i 5 uger. Ifølge journalarket foregik mødet med tolk. Der forelå i sagen en tilbagebetalingserklæring underskrevet af ansøger den 2. marts 1993, hvoraf alene fremgik, at hjælpen var ydet mod tilbagebetalingspligt i henhold til bistandslovens § 26, stk. 1, nr. 1.

Ansøger havde i brev af 4. marts 1996 anført, at tolken var med, da hjælpen blev bevilget, men at han først underskrev erklæringen dagen efter, da han på ny henvendte sig til kommunen i forbindelse med, at pengene udeblev. Ved underskrivelsen havde han ikke tolk med og forstod ikke, hvad han skrev under på. Han havde endvidere anført, at det ikke passede, at han havde sagt nej til et deltidsarbejde, men at forholdet var det, at fagforeningen ikke mente, at den kunne give arbejde til en syg mand. Nævnet fandt, at sagen ikke kunne behandles, da klagefristen var overskredet. Nævnet begrundede afgørelsen med, at efter § 15, stk. 4 i lov om social bistand, skulle klage være indgivet inden 4 uger efter, at klageren havde fået meddelelse om afgørelsen. Denne frist var overskredet, men nævnet kunne efter loven se bort fra overskridelsen, når der var særlig grund hertil.

Ansøgeren skrev i et brev til nævnet, at han ikke forstod betingelserne for den ydede hjælp. Ankenævnet indhentede i den anledning supplerende akter i sagen, hvoraf det ifølge nævnet fremgik, at han den 2. marts 1993 havde bistand af en tolk.

Nævnet fandt således ikke, at der var fundet nogen særlig grund til overskridelsen, hvorfor sagen ikke kunne behandles.

I klagen til Ankestyrelsen var det blandt andet anført, at det ikke forelå dokumenteret, at klagevejledningen var tolket for ansøgeren, men blot at der var en tolk tilstede, da afgørelsen om tilbagebetaling blev truffet.

Sagen blev antaget til principiel behandling til afklaring af samme spørgsmål som i sag nr. 1. Afgørelse: Ankestyrelsen traf afgørelse i overensstemmelse med afgørelsen i sag nr. 3.

SM I-1-04

Meddelelse om rådighedsbeløb - integrationsydelse - starthjælp - medicinudgift - økonomisk formåen - tilsidesættelse af kommunens skøn

Lov: lov om integration af udlændinge i Danmark - lovbekendtgørelse nr. 1035 af 21. november 2003 - § 36

lov om retssikkerhed og administration på det sociale område - lovbekendtgørelse nr. 72 af 6. februar 2004 - § 72, stk. 6 - § 72, stk. 1 - § 69

Resumé:

Det sociale nævn havde ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte kommunens afgørelse om afslag på hjælp til høfebermedicin på ca. 50 kr. til en kvinde, som modtog integrationsydelse svarende til starthjælp.

Ankestyrelsen lagde vægt på størrelsen af det månedlige rådighedsbeløb på 6.377 kr. sammenholdt med den meget begrænsede medicinudgift og på, at nævnet som begrundelse for sin afgørelse alene havde henvist til, at en familie på to voksne og 5 børn ikke havde midler til selv at afholde udgiften til høfebermedicin, når det fornødne til underhold var afholdt

Sagsfremstilling:

Sagen drejede sig om en kvinde, som var gift og havde 5 hjemmeboende børn under 18 år. Kvinden og ægtefællen modtog begge introduktionsydelse og var omfattet af reglerne om starthjælp. Familiens månedlige rådighedsbeløb var opgjort til 6377 kr. Herudover modtog familien børnefamilieydelse på 4250 kr. pr. måned.

Kvinden søgte kommunen om økonomisk hjælp til køb af høfebermedicin. Udgiften udgjorde 50 kr.

Kommunen gav afslag på kvindens ansøgning, da man skønnede, at ægtefællen og hun selv havde økonomisk mulighed for at afholde udgiften.

Nævnet ændrede kommunens afgørelse og fandt, at kvinden var berettiget til den ansøgte støtte til køb af høfebermedicin. På grund af det oplyste om, at kvinden havde 5 børn, fandt nævnet, at hun ikke havde midler til selv at afholde den ansøgte udgift, når hun havde afholdt det fornødne til familiens underhold.

Nævnet lagde vægt på det oplyste om familiens økonomiske forhold. Nævnet gjorde herved opmærksom på, at kommunen ikke var berettiget til at medregne børnefamilieydelse i trangsvurderingen. Nævnet henviste herved til SM O-126-96.

I kommunens klage til Ankestyrelsen var det blandt andet anført, at kommunen vurderede, at nævnets afgørelse ikke var i overensstemmelse med formålet med og bemærkningerne til

integrationsloven/aktivloven. I denne vurdering indgik, at nævnets afgørelse betød, at familien skulle vurderes ud fra et højere rådighedsbeløb, end størrelsen af starthjælp gav grundlag for. På Ankestyrelsens anmodning anførte nævnet supplerende, at man fandt, at familien ikke havde midler til at afholde udgifter til medicin af rådighedsbeløbet, idet familien vurderedes at være særligt vanskeligt stillet økonomisk.

Det var således nævnets opfattelse, at selv om der var tale om en mindre udgift på 50 kr., havde familien ikke midler til at afholde den. Sagen blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af, hvilke betingelser som skulle være opfyldt for at kunne yde økonomisk hjælp til behandlingsudgifter efter integrationslovens § 36 til personer, som modtog integrationsydelse svarende til starthjælp.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt, at kvinden ikke havde ret til økonomisk hjælp til høfebermedicin.

Nævnet havde således ikke tilstrækkeligt grundlag for at tilsidesætte kommunens afgørelse om afslag på hjælp efter integrationslovens § 36.

Ankestyrelsen henviste til ordlyden af integrationslovens § 36 og anførte, at afgørelsen af, om kvinden selv eller hendes ægtefælle havde økonomisk mulighed for at afholde udgiften til høfebermedicin, ville afhænge af en konkret og individuel vurdering af, om det var muligt for hende og ægtefællen at afholde medicinudgiften selv.

Ankestyrelsen lagde vægt på, at kvinden og hendes ægtefælle ud fra det oplyste om størrelsen af det månedlige rådighedsbeløb sammenholdt med den meget begrænsede medicinudgift fandtes at have midler til selv at afholde udgiften til høfebermedicin.

Ankestyrelsen lagde desuden vægt på, at nævnet som begrundelse for afgørelsen alene havde henvist til, at en familie bestående af to voksne og 5 børn ikke havde midler til selv at afholde den ansøgte udgift til høfebermedicin, når det fornødne til familiens underhold var afholdt. Nævnet havde herved lagt vægt på, at familien havde et rådighedsbeløb på ca. 6400 kr. månedligt samt børnefamilieydelse på 4250 kr. månedligt. Børnefamilieydelsen skulle dog ikke medregnes i trangsvurderingen.

Nævnet havde således ikke vurderet, om der var konkrete omstændigheder, som kunne begrunde en tilsidesættelse af kommunens skøn vedrørende kvindens og hendes ægtefælles økonomiske formåen i forhold til den meget begrænsede medicinudgift.

Ankestyrelsen ændrede således det sociale nævns afgørelse.

